

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 32

Maribor, dne 15. marca 1912.

Letnik IV.

Na Jožefovo v Celje!

Vsi v Celje! kjer bo na Jožefovo dne 19. t. m. občni zbor Slovenske kmečke zveze!

Vsi v Celje! kjer se bo dne 19. t. m. zbral cvet spodnještajerskega slovenskega ljudstva, kjer bodo zbrani stebri naše politične organizacije, kamor bo prihitela vrta mladina, naš up in naša nada!

Vsi v Celje! kjer bodo podali naši neustrašeni voditelji račun o svojem težkem in odgovornosti polnem delovanju zadnjih dveh let, ko smo stopali iz enega boja v drugega in zmagovali, da je srce valovalo radosti.

Vsi v Celje! kjer bomo začrtali pota za bodoče delo, določili smer naši bodoči politiki in položili vodstvo v roke izkušenih in zanesljivih mož!

Vsi v Celje! kjer bo govoril mislec naših organizacij, mož nešteti zasluge, neizčrpen v idejah, dr. Krek!

Na Jožefovo v Celje!

Wastian, Otter in še marsikaj.

Zadnjič smo obljubili, da se bomo danes še nekoliko pečali s shodom nemških nacionalcev v Gradcu. Z naslednjim izpolnjujemo dano besedo.

Končali smo zadnjič naše natančnejše poročilo približno tam, ko je nastopil poslanec učitelj Otter. Dobro bo in gotovo bo vse čitatelje zanimalo, če podamo nekoliko obširnejše tega govornika, ki je edini izmed poslancev žel pohvalo za svoja izvajanja. Žel je pa v prvi vrsti pohvalo tedaj — kar je sigurno značilno — ko je odgovarjal Wastianu in obsojal njegovo politiko.

Poslanec Otter je odločno ugovarjal vsem predgovornikom, zavrnil pravljico o tajnih vzrokih slov. obstrukcije in označil kot pravega krivca svojega klubovega tovariša poslanca Wastiana. S pekočim sarkazmom je raztrgal cene nacionalne fraze, ki jih je nakopičil Wastian v svojem mariborskem govoru, in je žel zato burno pritrdjevanje. Emfatično je izjavil: „Kdor nima srca za učiteljstvo, ta tudi ne razume narodnega dela. (Ploskanje.) Krščanski socialci na Dunaju so izpolnili vse zahteve učiteljstva. („Zelo pravilno! Tako je!“) Mi bi bili veselji, če bi imeli le polovico tega. Kaj je važnejše, da imajo učitelji, deželni uradniki, vdove in sirote hrano, da se zidajo mostovi in ceste, da se obvaruje občine pred finančnim polomom, ali da ima en deželni šolski nadzornik več glasovalno pravico? In za to se je ko- nečno že prav za prav šlo. (Pritrdjevanje in ploskanje traja več minut, vmes se slišijo gromki klici: pfuj Wastian!)“

Tudi nadaljnja izvajanja in konec Otterjevega govora so vzbujala silno navdušenje in to navdušenje je kipelo potem neprestano pri vsakem govorniku po dvorani, če izvzamemo ponesrečeni nastop posl. Pichlerja, ki smo ga omenili že zadnjič, a vsi govorniki so obsojali politiko nemških nacionalcev.

Evo vam v naslednjem najzanimivejšem in najzanimivejšem izbruhu jeze in nevolje, ki so privreli na dan v govorih obtožiteljev nemško-nacionalne politike.

Občinski svetnik Oberegger: Učitelji, uradniki in delavci ne zahtevajo narodnih besed, temveč zahtevajo narodna dejanja. (Pritrdjevanje.)

Učitelj Herz: Poslanci so igrali z našo eksistenco trivialno igro. Na volilnih shodih se nam je obljubilo modrino iz neba, dalo se nam je pismene in častne obljube. (Pfuj!) Imam cel zavoj takih izjav in jih bom pri priliki objavil. Pribiti moramo javno, da je nemško učiteljstvo zgubilo zaupanje do merodajnih strank v deželnem zboru. (Nepopolno ploskanje.) Naveličali smo se držati nemško-nacionalnim poslan- cem stremena, da bi prišli zopet do mandatov. (Pritrdjevanje noče odnehati.) Vprašam poslance: Kako naj se napravi deželni zbor delazmožen? (Klici: raz- pustiti! Splošno pritrdjevanje.)

Učitelj Sattler: Politična neodkritosrčnost je pognala v štajerskem deželnem zboru bujne cvetove. V pričetku se je zdelo, da bo šlo. Tudi Wastian je bil miren in se je pogajal, čeprav je pozneje izjavil, da njegova nacionalna vest ne dopušča sploh nika- kih pogajanj. (Gromovit smeh.) Deželni zbor bi bil lahko delal, če bi Wastiana ne bilo. („Proč z Wasti- anom! Pfuj!“) Oškodovalec je celo deželo, ki hiti radi njega finančnemu polomu nasproti. („Pfuj Wasti- an!“) Prišli smo do prepričanja, da je delal Wastian po naročilu. Kako se more povspeti do žalostnega po- guma, da sam sebe proslavlja za nacionalnega ju- naka? Ali se mora tega moža še smatrati za resne- ga? S kakim frazastim bleskom je vodil svoje volilce za nos. Delajmo vsi na to, da izginejo taki frazerji v globočini, iz katere so bili dvignjeni. Wastian je izjavil, da tudi v jeseni ne bo dopustil zasedati dež. zbor. Kako stališče zavzemajo poslanci napram tej grožnji z obstrukcijo? — Tudi besedam tega govornika je sledilo urnobesno ploskanje.

Učitelj Voller: Vprašam poslance: Ali hočejo delati na to, da bo deželni zbor razpuščen, da se enkrat ustavi brezplodno zapravljanje denarja in da- sa? Tem besedam je sledil vihar pritrdjevanja, da se se tresle šipe.

Zatem je bila enoglasno sprejeta resolucija, v kateri se izraža nemško-nacionalnim poslancom ne- zaupnico — priobčili smo jo že zadnjič — in burno zborovanje zaključeno.

Bilo je tedaj to znamenito zborovanje za nem- ške nacionalce res pravi sodni dan. Ali se bodo se- daj spametovali in uvideli, da drve v lastno propast? Nekateri že, drugi so pa ravno taki izpričevali, kakor naši liberalci, ki se hočejo eno samo z lažjo za- vijanjem in nepoštenostjo držati na površju. Oboji ti skoz in skoz korumpirani elementi tirajo, združeni v bratski slogi, deželo v polom.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze se
vrši na Jožefovo dne 19. marca 1912

ob 1/4 na 9. zjutraj v Celju, »Beli volc.«

Govori tudi posl. dr. Krek iz Ljubljane.

PODLISTEK

Moj testament.

Peter Skuhala.

Sedel sem pri mizi, v hosti sem sedel pri mi- zi. Hoste ni bilo dosta, pa gosto in hladno senco je delala. Na pol slepi sedim v razne turovne misli za- mišljen. Pade list na mizo, pade drugi, tretji pade pred me na mizo. Zglednem se po drevju, žolto list- je ga pokrivilje, jesen je nastopila. List za listom se odtrga od veje na drevju. Prišumi hladen veter, z listjem ima svojo guračo: Zdigne list k višku, pi- ne ga na stran, dva, trikrat ga zasuje v kolobaru, ga spusti da pade mirno na tla.

Za par tednov šuma ni delala več sence, lju- dje so grabljali listje, drevje je stalo golo, zaspalo je tiho zimsko spanje. Pa spomlad nastopi, oh, vesela spomlad, drevje bo zegnalo spet, zegnalo bo več in lepšega listja.

Peter, v petinsedemdesetem letu si. Jesen je nastopila. En list za drugim pada od drevesa tvojega življenja. Moči te zapuščajo: Lasi imaš malo, kul- hav si, oči so te zapustile, malo vidiš, ušesa so o- trpnola, slabo slišiš, v drobu ni vse v redu, bil si 13. junja v Gracu operiran, noge so vsak dan bolj trde, šajtravo hodiš, v križu si trpljenje noži brusi. Da, da, listje pada, moči te zapuščajo. Skorej te za- pusti zadnja moč, tiha, smrtna zima bo nastopila — v grobi bodeš snival smrtno spanje.

Pa pogum! Tudi za tebe pride spomlad. Vstal bodeš z groba, Peter, lepši bodeš vstal, ako bodeš vrli.

Trlje na murskem poli

Peter Skuhala.

IV avgusta 1911.

Vpoštev se so vzle vesi lotmerške fare. Kak na gostivanji, je tudi pri trljah, skoro v sakoj vesi

nekaj malega drugači. V celen pa so navade povso- dik enake.

Če čemo kaj od trlj povedati, moremo pri leni začeti.

Len je na domači cviren debelo betvo. Znotra ma deblo krheči stržen; zvūneh pa je prevlečeno s žilavojo kožoj, ki vrtja postane predivo, na vrhi ma glavico, v glavici pa črnorjavkasto semen, maloj nu- li podobno.

Če je vugodna letina, zrase len nad pol metra visoko, nači pa ne doseže tote dužine.

Len če meti dobro zemlo. Repišče, ki blo v krat- ken dobro pognojeno, se trikrat preorje, pa trikrat porlači, ka je zemla kak pepel. V takšo zemlo se po- seja v aprilu, proti kuncu junja dozori. Bijo je tudi zimski len, ki se je posejo dere hajdina. Bijo je lep- ši, večji pa debeleži kak jari. Itak ljudje neso tak ma- rali zanjega kak za jarega. Trlje so mele preveč bri- ge žnjo, pa rad je po zimi premino na njivi.

Len se hitro skljuje. Najnok je cela njiva puna malih, gostih hujčic. Na prst dugi len je na las huj- čici podoban. Rasti se pašči. Hitro zgubi svojo prvo lice. Betvo je gor do glavice gladko kak nit. Perje pada na zemlo, sprhneje, zemla pa še postane bol rahla. Betvo pri betvi sili kviški. Betve so tenke, pa len navadno itak ne poleže, da se tiščijo ena dru- ge, goste kak ščet.

Dere zrase nad polovico svoje visokosti, začne cvesti. Cvete plavo, pa vës naednok. To gledati je veselo! Cela njiva je plava, pa se večno gible kak valovi na morji. Len ne cvete dugo. Kak hitro se cvet osiple, se prikažejo na vrhi zelene glavice, v kerih zraje semen. Za kake tjeđne se začne žutiti. Dere so betve pa glavice zeleno žutkasti, je len — zrel. More se popipati.

Naprosijo se pipači, po dva na en ogun. Len pipati je hudo delo, hujšo pa še, če je mali pa draž- nati. Kostreba rada v njega sili, popipati pa, se mo- re čisti, drač ostane na njivi.

Gospodar se ogible dračnatih ogunov, na vse zadnjo pa itak domačin ostanejo. Zmetno je človek

več vür pripogjen. Vso trüplo oboli, posebno pa še križ.

Keko lena se z obema šakama zaščapi, ali o- šepi, se ga zmekne, s korenja pa se stepe zemla po levoji roki. Parkrat se vudre, pa je korenje čisto.

Obe šaki puni lena, je rokavat. Rokovati se devlejo na küpe, ena kres drugo na skriž, ka se ne zamotajo, dere je zlagajo v snope. Snopi so precve- ki pa žmetni. Dva kumaj zdigneta en snop na kola. Včas se mora na sredi snopa tretji poprijeti. Proti podnevi že pelejo len dumu.

Doklič len piplejo malo gučijo, vsi so nekši tu- rovni, zaj pa začnejo dobre vole biti. Zastavo majo, pojejo si, pa smejejo se.

Po obedu len rihlajo. Kak je škeden širok, se vcepi pa dobro zaglodzi debelo brvno, keremi pravi- jo: kobilina, ali kobilno, v frame. To so spodnje brvona dver v parmo, skos kero mečejo snopje, po- zneje slamo. V kobilno se vteknejo pa dobro zagloz- dijo rihli. Rihel je na šolen vtički, pa tak široki le- seni glavnik. Močni zobje stojijo kviški. Na vsaki kraj rihla stopi en rihlač. Rokovat lena potegne zaj eden, zaj drugi po rihli, doklič ne odpadnejo vse te glavice na tla.

Na slemen majo veko zastavo, pogledne jo e- den pa drugi, če še visi. Pojejo, smejejo se, vse fele burke vganjajo.

Pride mimo kakši čeh, hitro biži ženska zroko- vatjoi lena, pa mu jih nameče po dupi, ka se vije.

„Breguš sen ti zmerila“, mu reče, pa odbiži na škeden.

Ovi pa se še pojdoč čohle. Glavice se kože mo- čno primejo.

Zrihlani len moški zvežejo v snope, pa znosijo na kola.

Gospodinja speče rihlačon dobrih kvasento, ki jin še vroče za južino močno teknejo.

Po južini se pelajo na travnik lena prestirat. Večkrat so se s štirimi kunji pelali, ka se jin je bol vđalo, pa ka je več korajže pa smeha bilo. Na trav-

Stavka rudarjev.

Stavka rudarjev na Angleškem še ni končana. Posledice te stavke postajajo dan za dnevom občutnejše. Vedno večje je število industrijskih podjetij in tudi drugih podjetij, ki so navezani na uporabo premoga in morajo sedaj delo skrajšati, oziroma popolnoma ustaviti. S tem se pa tudi vsak dan poviša število onih delavcev, ki morajo praznovati, a niso zaposleni v premogovnikih. Podraženje živila pa seveda tudi zadene stavkujoče delavce, kar vpliva, da so postali nekako bolj dostopni za pobotanje z lastniki premogovnikov. Na posredovanje vlade se bo te dni vršila skupna konferenca in od izida iste se obeta, da bo spor kmalu poravnal.

Med tem pa, ko so zopet pričela sporazumna pogajanja na Angleškem, ki obetajo imeti vsaj nekaj uspehov, se je dal velik del nemških rudarjev vsled neprestane socialdemokratske gonje preslepiti, da je prišel s stavko.

V ruhrskem okolišu se nahaja v 19 revirjih 222 celi. Vseh rudarjev skupaj se nahaja tam 253.156. Od teh je 195.342 nemških podanikov, večinoma iz istočnih pruskih provinc, in 27.500 inozemcev. Največje število rudarjev obsega rudarski urad v istočnem Recklinghausen-u in sicer 29.235 mož in najmanj v Mindenu z 2.987 možmi.

Organizirani rudarji so združeni v štirih društvih. Socialdemokratsko društvo šteje okrog 100.000 rudarjev, krščansko društvo rudarjev približno 80 tisoč udov, in razen teh dveh največjih organizacij je še poljsko društvo rudarjev in liberalno Hirsch-Dunkerjevo društvo rudarjev.

Med tem, ko se je krščansko društvo rudarjev, ki ima precejšen vpliv tudi med neorganiziranimi rudarji, odločno izreklo zoper stavko, so sklenila ostala tri društva na nedeljskem shodu s 507 proti 74 glasovi, da takoj pričnejo s stavko. Stavka se je po tem pričela že v ponedeljek. Ali precej se je pokazalo, da stavkujoča društva nimajo tistega vpliva med rudarji, kakoršnega so pričakovala, kajti pričetkoma se je pridružilo stavki le komaj nekaj nad 30% rudarjev in le pozneje vsled terorizma se je ta odstotek nekaj zvišal, tako da je dosegel približno 50 odstotkov.

Polovico rudarjev pa ni bilo možno tudi ne vsled žuganj, terorizma in zmerjanja od strani stavkujočih pridobiti za stavko. Če spolni vlada obljubo, da bo varovala pred napadi stavkujočih delavoljne rudarje, potem se že lahko sedaj reče, da ta stavka socialdemokratskih rudarjev ne prinese prav nobenih uspehov.

Društvo krščanskih rudarjev je resno svarilo ostala društva pred stavko. Seveda bodo sedaj socialni demokratje trobili v svet, češ, krščanski delavci so jim padli v hrbet, to pa ne bo držalo, kajti rudečkarji smatrajo vsakega kot izdajalca, ki ne trobi v njihov rog, ki ne drvi z njimi skozi drn in strn v uboštvo in pomanjkanje. Upati je, da bo ta stavka le zvišala število onih, ki bodo prišli do spoznanja, da je opasno, biti slepo orožje v rokah rudečkarjev.

Glasom najnovejših poročil iz Anglije je malo upanja, da bodo imela pogajanja med angleškim ministrskim predstnikom Asquithom in delodajalci, oziroma delojemalci sploh kaj uspeha, pač pa se stavka vedno bolj širi. Število stavkujočih delavcev je naraslo na 650.000. Veliko obratov je odpustilo vse

svoje delavce. V Cardiffu in Hoydoku že vlada skoro lakota.

V nemški državni zbornici je odgovoril državni tajnik dr. Delbrück na interpelacijo posl. Schifer-Borkena (centrum) v zadevi stavke rudarjev v ruhrskem okolišu. Rekel je, da je stavka rudarjev na Nemškem povsem neutemeljena in je bila le po socialni demokraciji naravnost dekretirana, še predno so se morala izvršiti tozadevna pogajanja. Končno je rekel minister, da bo vlada, če treba tudi s pomočjo vojaštva zabranila vsaka nasilja in izgrede stavkujočih napram delavoljnim delavcem. To je bil hud porok za rudečkarje!

Südmarkine tožbe.

V zadnji številki poročil Südmärke molekuje neki Hugo Scherbaum o neednosti med Nemci raznih strank v malem kraju na Štajerskem, kjer dobivajo Slovenci v svoje roke postojanko za postojanko.

Najvažnejša pa je njegova sodba o nemških „Vereinshausen“, kjer se izreče odločno proti takim stavbam. Tudi prizna Scherbaum odkrito, da se ne rentirajo take hiše z velikimi dvoranami brez gostilne, ampak zahtevajo le velikih denarnih žrtv. Daje pravi omenjeni člankar, da se nemstvo ne bo obdržalo in črepilo s „Vereinshausen“ v ogroženih krajih, ker ne nudijo ne denarnega in ne „moralnega“ dobička. Časi so tako resni, da tudi Nemci ne delajo in ne zbirajo denarja zato, da bi ga zapravljali pri zgradbah lepih hiš, ampak njihov glavni namen in končni cilj je nakupovanje zemljišč, naseljevanje svojih obrtnikov in ustanavljanje nemških šol.

To je že sicer dolgo znano, četudi bobnajo ti nemški listi v svet te in enake vesti v popolnoma drugačni luči. Gospodu Scherbaumu pa na tem mestu lahko povemo, da je vodil naše nemčurje pri teh zgradbah glavni namen, pripraviti si prostore za — protestantske maše na Slovenskem. Toda te nake ne so jih prav pošteno varale, ker bi obrnil v teh slučajih še celo marsikateri štajerčijanec hrbet vsej nemčurski podlosti in postal pošten in veren Slovenec.

Da je pa nemški denar poguba Slovencev dokazujejo dovolj slučajni obubožanja slovenskih kmetov, ki so prodali svoja lepa posestva Südmarki in se oprijemajo sedaj beraške palice. (Št. Ilj.)

Atentat na italijansko kraljevo dvojico.

V najživahnejši ulici mesta Rima, v bližini kora, je včeraj dne 14. t. m. izvršil mlad, komaj 21 let star mož z imenom Dalba, atentat na laškega kralja Viktorja Emanuela. Skrit za neko soho je pričakoval prihod kraljeve dvojice, ki se je imela, kakor vsako leto, tako tudi letos povodom obletnice umora kralja Humberta podati v Panteon, kjer počiva kralj Humbert, da prisostvuje maši zadušnici po rajnem kralju. Anarhist Dalba si je torej izbral jutranjo uro, da izvede zločin.

Kraljevo ekvipažo, v kateri sta sedela kralj in kraljica ter generalni pribočnik Brusati, je spremljal oddelek kirasirjev, na čelu mu major Lang. V ugodnem trenutku ustrelil Dalba najpoprej na majorja Langa, zadene pa njegovega konja, z drugim strelom pa zadene Langa v glavo, da pade raz konja. V tem

la pečnica tudi napre žnubel, skoz kerega so drva na ogen metali.

Kobila blo na štiri vogle stesano steblo na štirih ali večih nogah, kak bla pač duga. V kobilu blo na vsaken kraj pa na vsaken konci zgletvenih za vsako trlico dve podugovati lükni. Pred tote lükne se je zabjo močen stup, tak daleč proč, kak duga bla trlica. Tudi v njega sta ble zgletveni takši lükni. Eden konec trlice se je vtekno v kobilu, drugi v stup, pa tak močno zagozdjo, ka se trlica ne mogla genoti. Trlica je mogla močno stati, drugače ne blo moči tretji.

Kozača, grad ali soha — skoro v vsakoj vesi so jo drugači imenovali — bla močna, na štiri vogle stesana soha, za štiri trlje. Trlice so se stavile, kak pri kobili.

Trlica je bila napravljena v treh pohoblanih, pol šolnja širokih blanj. Kunci strajnskih dveh blanj so bli prilično za zgletvene lükne pripravljeni. Srednja blanja, trličnjak, bo na tisten kunc, ki bo v kobilu vtekjen, s klinon zovima zvezan. Na drugen kunc je mejo držaj, za kerega ga je trlja držala.

Tudi trva, večinoma skalani štorovje, so mogele biti pripravljene. Pres drv nega ognja, pres ognja se len ne suši, žilan len pa se ne da tretji.

Trlje so se naprosile. Delo blo jako žmetno, itak so si včas štete, kere so ble naprošene, posebno če bla naprošena kera z druge vesi. To pa se je retkogda zgodilo. Trlja je prnesla svojo trlico sama, postavili so jo tisti, kerin je trla. To delo je včas klubivalo. Neštarna trlica bla prekratka, druga preduga. Stupe so mogli prestaviti. Moški bi mrmrali, pa trlje, veselo delo, je ves trūd ostadilo.

Včas so moški trljam klubivali s ten, kan so postavili trlico. Čakaj gizdava Franca! Trlico smo ti postavili tag, ge malo sunce keoj sili. Malo jo slobodno ponižamo, Lenčiki pa mo jo postavili v največšo senco. Zaslūži si, vrla je, vsen pucan je lahka za zgled.

trenutku planeta na zločinea kočijaž Giusti in šofer Luigi. Dalba je še vedno streljal. Posrečilo se je pa njima, izviti zločincu samokres iz rok.

Kralj in kraljica sta nepoškodovana, le major Lang je težko ranjen in so ga morali prepeljati v hospital.

Kralj in kraljica sta ohranila mirno kri. Zločinea so odvedli na policijo, kjer je izpovedal, da je anarhist in da je nameraval usmrtiti kralja; komplicev da baje nima nobenih, zločin je izvršil iz lastnega nagiba.

Prebivalstvo je prirejalo ves dan neprestano kralju navdušene ovacije. Proti 11. uri predpoldne je dospela velikanska množica rimskega prebivalstva preč kraljevo palačo, kjer mu je priredila velikanske čestitke.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 13. marca.

Danes je bila končana v zbornici debata o kartelnih predlogih draginjskega odseka. Z debati so bila večje važnosti zlasti izvajanja poslanca Schöpferja, ki je podal nekaj možnih pótov, po katerih bi se dalo priti kartelom do živega. Se-le v pozni popoldanski uri so pričeli z glasovanjem. Raznim strankam je bilo neprijetno, da so morale zavzeti svoje stališče o kartelnem vprašanju. Nemški nacionalci so stavili po poslancu Teutelu predlog, naj se predlogi draginjskega odseka glede kartelih izroče gospodarskemu odseku. To bi pa ne imelo prav nobenega uspeha, kajti kartelno vprašanje se je itak že skozi več tednov in mesecev premlevalo, da bi se pa zadeva še enkrat prežvekovala v gospodarskem odseku, bi bilo pač odveč. Očividno je bil ta predlog naperjen zoper to, da bi se o tem glasovalo. Ali ta načrt je padel v vodo, ker je bil odklonjen z veliko večino glasov. Nemški nacionalci so hudo zavlekli obraze, videvši, da so zoper nameravajo nakand glasovali tudi krščanski socialci. Prišlo je do glasovanja. Vsi kartelni predlogi so bili sprejeti.

Med debato je prišlo tudi do hrupnih prizorov med poslanci Daszynskijem, dr. Diamantom in dr. Steinhausem.

Po izvršenih glasovanjih je zbornični predsednik izjavil, da preide zbornica k prvemu branju brambne predloge.

V svrhu vpisovanja govornikov v govorniško listo je prekinil sejo za deset minut. Ko se je zopet pričela seja, je bil prečitani vložek; stavljenih je bilo tudi več interpelacij.

Seja je bila nato ob 6. uri zvečer sklenjena.

Prihodnja seja se vrši jutri.

Dunaj, 14. marca.

Danes se je začelo prvo branje brambne predloge, ki bo zahtevalo najbrž v poslanski zbornici več kakor en teden. Govorila sta o brambni predlogi ministrski predsednik grof Stürgkh in domobranski minister Georgi ter sta oba podala svoje ekspozije.

Ministrski predsednik je zadovoljen s tem, da zapuša zbornica svojo pasivnato napram tej zadevi. V vseh državah je dandanes obrambno vprašanje najbolj pereče vprašanje javnega življenja.

Naša brambna organizacija pa je zlasti zelo nezadostna. Rekrutni kontingent je ostal od l. 1888 skoro neizpremenjen. Vsled tega danes ni več pri-

Treti seje začelo o punoči. Po vsako trljo iti, kera bi duma zaspala, ne šlo. Prišle so ali k tistem hrami spat, ge bla pečnica. Spale so v parmi. Globoko v parmi se ležale, da še blo malo slame. Čehi so je prišli kratkočasit. Bo brvnah zgoreh so sideli, pa se šalili. Popevali so, pa gučali si. Globoko v parmi se je čūjo smeh, pa kakšni prilicem odgovor.

Čehi so bli včas tudi šegavi. Negi so zvedli, ka do je prišli možaki z rihtaron po noči naganjat. Postavili so lestvico na parmo, spoder na lestvico pa so plūzevce (Os na dveh potačih. Na teh je ležala smaka, na njej pa plūg. Tako je orač peljat plūg na polje) močno privezali. Sami so se splazili po brvnah na parmo, rihtar pa možaki pa so pres skrbi stopali po lestvici.

Čehi so hitili po brvnah dol, pojdoč pa so zapopevali: „Rihtar po lojtri gor — Jas po vogli dol.“

Btači na plūzevcih so se začeli kotati, pa so lestvico možaki vred za sence potegnoli. Nesreča se nobena ni zgodila, toti „špaš“ pa še se zaj kola meč ljudmi.

Ob edenajstih sta šla sušača v pečnico kirit. Pripravljene so drva, škač vode, če bi se vtegro len na pečnici vūzgati, ka se hitro pogasi, železne zasoh, s kerimi sta ogen popravljala, veka močna hrastova stolica pa dve perači. S peračami so si trlje na stolici tukle „točaj“ (ker so ga tokle ali tukle, za to „tučaj“ ali „točaj“), suhi len krheči stržen v stebli se je ves potrjo, žilava koža je ostala, v njoj pa večina potrtega stržena.

To je mogla trlja na trlici spraviti vūn.

Celi kūp pežderja, potrtega stržena, je ležo pod trlicoj, rokavat pa je postala lepo žuto predivo. To pa je mogla še ščistiti. Djala je predivo pod trličnjak, žjin močno mahinola pūjen, pa ga potegnola iz trlice, čokliče ne blo čisto pridivo.

(Dalje prih.)

niki stopijo ženske v rede, moški mečejo rokovati pred nje, une pa len vajeno rastepejo. Red pri redi lena leži po travniki.

Trūdni se odpelajo dumu počivat.

Drugi den se začne takšo delo pri lenen ali večih drugih sosidih. Tak gre delo napre, dokliče ne ves len na travnikih. Nekaj tje dnov leži tan, ka se spleha. Splehan len je temno-sive farbe.

Cvenari so najrajši svoj len plehali na „Cvenskih travnikih.“ To bo en šestdeset plūgov veki travnik. Od teh napišen nekaj na drūgen mesti.

Len je plehan.

Na evenskih travnikih mrgoli lūdi.

„Len gor berejo.“

Len so gor brali s srpon, ali pa tudi z grablami. Ženska je srp tak daleč nastavila, kak daleč je segnola, ga porinula poč vrsto prestrege lena, pa k sebi potegnola. To je ponavljala, dokliče je nabrala prec veki snop. Zgoreh je vrhe tvkūp sesūknola, in spoder pa je snop s srpon raširila, ka je rajši sto. Postavila ga je. To bo „točaj.“ Paščila se je za drūgin. Moški so nosili točaje v snope.

Snopi plehanega lena so bli jako veki. Dve na prst debeli, dugi, rakitovi šibi, so prežmeknoli pa zesūkali kak gožice, kunce so premečeno zvezali. S tak dugoj gožjoj so vezali snope. Do štirinajst pa še več, pa tudi menje snopov so petali dumu.

To blo guča!

Keko na keri snopov? Keko snopov, teko trlj je moglo biti.

Za trlje blo potrebno: pečnica, kobila, soha, kozača ali grad, pa trlica.

Pečnica: Preci široka, globoka pa okrogla jama bla zagrajena s tak visokin ploton, ka je človik lahko stoji na njoj len sušijo. Plot bo od znotra pa od zvūna z blatn na debelo zmazan. Na štiri prste je vsaki kol vūn sto. Med temi so ležali koli po pečnici, na kerih se je len sušijo. Kak druga peč je me-

meren in trpi vsled tega tudi izpopolnitev armade in nje reorganizacija. Tudi je rekrutni kontingent v nesoglasju s številom prebivalstva in trpi vsled tega tudi princip splošne vojaške dolžnosti. V tem oziru mora imeti novi brambni zakon ozir na tri smeri in sicer:

1. Skrajšanje vojaške službe.
2. Uredba pravičnega sistema olajšav.
3. Izločitev naključja srečkanja, ki je zdaj merodajno za vojaške novince.

Trditve, da je debata o brambni reformi neprimerna za avstrijski parlament z ozirom na ogrsko krizo, ni upravičena. Kriza ogrskega kabineta ne pomeni ob enem tudi krize brambne reforme. Glede § 43 je omenil, da obsega ta staro stališče med obema vladama, ki je dogovorjeno in da to nima z brambno predlogo nobenega stika. Končno namiguje ministrski predsednik, da so potrebne provizorične odredbe ter apelira na patriotizem zbornice.

Nato je pričel domobranski minister Georgi svoj ekspezo s stavkom: „Najboljši mirovni instrument je močna armada. Kar se kvalifikacije tiče, se more naša armada kosati z vsako drugo armado na svetu. Toda rezerve, iz katerih zajema armada moči, so premajhne. Reforma je tedaj nujno potrebna in žrtve, ki jih prinašamo z ozirom na to, niso prevelike. Na drugi strani pa so olajšave tudi zelo znatne. Ozko je spojena z uvedbo dvehletne službe in z ustanovitvijo podčastniškega zbora. Taka predloga bo v kratkem predložena zbornici. Brez zvišanja rekrutnega kontingenta ne moremo eksistirati.“ Konča z Moltkejevim stavkom: „Le meč drži meče v nožnicah.“

K debati se je oglasil najprej Rusin Okunijevski. Nato je socialni demokrat Leitner kritiziral to predlogo.

Debata je bila nato prekinjena in zbornični predsednik dr. Sylvester povzame besedo, da naznani zbornici došlo vest o atentatu na laško kraljevo dvojico. Poslanci se dvignejo iz sedežev. Predsednik prosi zbornico za dovoljenje, da izrazi na primeren mestu v imenu državne zbornice čestitko, da se grozodejna nakana anarhista Dalbija, umoriti italijanske kraljeve dvojice, ni posrečila.

Seja je bila nato ob 4. uri popoldne zaključena. Prihodnja seja se vrši jutri. Nadaljuje se brambna razprava.

Delegacije.

Dne 13. t. m. so se vršili v državni zbornici med vodilnimi osebami pogovori o sklicanju delegacij. Povdarjale so se težkoče glede na sklicanje delegacij radi krize na Ogrskem. Tudi se je naglašalo, da če ogrska kriza traja delj časa, nastane neko ex lex stanje v skupnem budgetu. Stavil se je torej predlog, naj se skličejo delegacije med 18. in 20. aprilom.

Pogreb dr. Škarde.

Dne 11. t. m. popoldne se je vršil v Pragi iz Pantheonu, deželnega muzeja, pogreb umrlega člana gosposke zbornice dr. Škarde. V Pantheonu je slavil politično delo umrlega prince Ferdinand Lobkowitz in naglašal, da je stal dr. Škarde v prvi vrsti onih patriotov, ki so iskali ključ, da bi pri enotnosti češkega kraljestva vendar omogočili nekako samoodločanje obeh narodnosti. Če pride kdaj do takega sporazuma, bo to zlasti zasluga dr. Škarde.

V imenu mladočeške stranke je govoril dr. Kramar, ki se je tudi oziral na pravno delo ter izjavil: Veliko uslugo si nam storil, ne samo s svojim načinom, kako si vodil pogajanja z našimi nemškimi sodeželami, marveč tudi s tem, da si vedel zediniti vse češke stranke v resnem stremljenju po teh velikih ciljih. Tebi so verjeli vsi, ker so bili prepričani, da si mož, ki se ne straši postaviti se v prve vrste in v najneizprosnejši boj, če bi bil spoznal, da ni mogoče več popustiti in da je v nevarnosti narod in enotnost kraljestva.

Češko.

Z ozirom na to, da se nemški Nationalverband zavzema za sankcijo znanega, v nižjeavstrijskem deželnem zboru sklenjenega lex Kolisko, groze češki narodni socialci za slučaj, da bi bil ta zakon od cesarja faktično sankcioniran, z izstopom od češko-nemških pravnih pogajanj.

Novi dreadnought „Tegetthoff“.

ki bo splavljen dne 21. t. m. bo imel 20.3331 tonelat nosilne sile, stroj bo imel 25.000 konjskih sil, bo dolg 151 in širok 27,2 m. Posadka bo štela 950 mož. Na ladiji bo 46 topov, med temi 12 kalibra 30,5 cm., poleg štirih aparatov za metanje torpedov in še dveh mitraloz.

Splavljenju bodeta prisostvovala prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand in pa nadvojvoda Leopold Salvator s soprogramo. Kumica bo nadvojvodinja Blanka.

Rusija.

Napredni poslanci ruske dume so vložili predlog za uvedbo aktivne in pasivne ženske volilne pravice.

Carigradski poslanik Čarikov je imenovan za senatorja in je odpoklican od svojega poslaniškega mesta v Carigradu. V političnih krogih pripisujejo vzrok temu politično važnemu dejstvu okolnosti, da Čarikov ni znal na primeren način pri turški vladi zagovarjati zahtevo Rusije po svobodni vožnji ruskega bojnega brodovja skozi Dardanele.

Od druge strani se poroča:

Ruska vlada je odpoklicala svojega poslanika v Carigradu, Čarikova. Poslanik Čarikov je baje padel v nemilost, kar se sklepa iz tega, da je bil po odpoklicanju imenovan samo senatorjem, kar se še poprej nikdar ni zgodilo. Delal je Čarikov politiko na lastne roke. Samostojno je pričel decembra lauskega leta akcijo za otvoritev Dardanel; poskus se je pa izjalovil in že takrat se je govorilo, da je postal Čarikov nemogoč. Sedaj je pa odpoklican in njegov naslednik postane baje ruski poslanik v Sofiji — Nekljudov.

Špansko.

Bivši župan mesta Casavile je nedavno zapustil španskemu kralju 2,500.000 frankov. Nečakinja umrlega sedaj zahteva sodnim putem razveljavljenje oporoke iz ničnostnih razlogov. Dne 11. t. m. je bila tozadevna sodna obravnava v Parizu, h kateri je španski kralj poslal svojega zastopnika. Sodišče izda pismo razsodbo.

Zasmrdelo je ...

Maribor, dne 14. marca.

Kakor bi se razpočila smrdeča bomba, je zasmrdelo danes preko političnega ozračja našega mesta. Vsakdo, ki ima le nekoliko prave pojme o dostojnosti političnih strank, se je moral zgroziti. Te je pri-sostvoval porotni obravnavi, ki jo je naperil nekdanji socialni demokrat, poznejši Wastianovec, in sedaj nepolitičen zastopnik Riunione Adriatica Laval proti uredniku „Marb. Z.“, Jahnju, in njenemu lastniku Kraliku. Priznamo odkrito, Laval je bil tožitelj, Jahn in Kralik obtoženca; iz porotne dvorane je pa odšel Laval kot obsojenec, a zadnja dva kot zmagovalca-oproščena. Toda za nas je ta boj irelevantnega pomena. V svojih končnih koncih je bila ta obravnava vendar-le zadeva, ki se je tikala dveh nemških nacionalcev in smo ji mi zato posebno mirno sledili.

Veliko zanimivejši in pikantnejši kot dejstvo samo, so za nas momenti, ki so prišli pri tej obravnavi na dan, ki so se naravno izcimili iz nje. In ti momenti govore: v politični javnosti našega mesta smrdi. Pri današnji obravnavi se je pralo zelo umazano perilo, in to perilo je pripadalo skoro v enakih količinah obema našima vodilnima strankama: socialno-demokratični in nemško-nacionalni. Pri vsaki, teh dveh strank je pojmovanje politične dostojnosti pod ničlo, pri vsaki ti bušijo v obraz duhovi, pod katerimi si rad zatisne nos.

Začrtajmo samo v glavnih, robatih potezah obri-se zaduhle mlakuže, ki nam jo je razkrila porotna obravnava.

Tožitelj je bil Fr. Laval, nekdanji socialni demokrat z dušo in telesom, direktor socialnodemokratičnega konsuma in sploh mnogo engajžiran strankar, ki je tedaj o vsem dobro poučen, ta je postregel s sledečimi podatki o socialno-demokratični organizaciji: Mariborski konsum je bil, ko je prišel on leta 1908 sem kot ravnatelj, na robu propada. Koj v pričetku so morali vzeti 25.000 K dolga, da so pokrili najmanjše dolge in omogočili nadaljno poslovanje. Od teh 25.000 kron je bilo 8000 dolžnih pri banki od prej, 14.000 je bilo dolga pri firmi Franz za moko in 1.600 drugih. Inventarna vrednost je bila zabilježena na papirju z 51.000 kronami, v resnici je bila pa vrednost za eno tretjino manjša. V zalogah je bil, kakor je potrdila tudi priča Bračič, velik nered, in med blagom mnogo pofelna.

Ta Laval si je dovolil pri konsumu silnih nerednosti. Določen je bil, da sanira konsum, a spravil ga je še bolj v blato. Delal in manipuliral je z denarjem tako, da mu je zastopnik obtožencev, dr. Eysler, očital poneverjenja, tatvino in še marsikaj. Rekel je dr. Eysler, da če se mu očita, da nima čistih rok, je to še zelo milo povedano.

Čeprav se je vse to očitalo Lavalu kmalu potem, ko je zapustil socialno-demokratični konsum, javno, so ga vendar sprejeli nemški nacionalci z odprtimi rokami v svoj famozni „Arbeiterschutz“, o katerem smo že večkrat pisali. Postal je takoj glavni agitator Wastianovec in je bil njihova glavna opora pri zadnjih volitvah. Čeprav so mu socialni demokratje v tem času že metali najnečednejše stvari v obraz, so ga vendar Wastian in drugovi krčevito držali. Prišlo je končno sicer tudi tukaj do poloma, toda ne pod kakšnim moralnim pritiskom, temveč ker so začeli govoriti svojo grozno besedo vedno bolj naraščajoči dolгови. Sedaj je teh dolgov toliko, da je ta „Arbeiterschutz“ pravzaprav samo še za upnike tu. Ti bi radi prišli do svojega denarja; vprašanje je samo, če bodo delavci res tako udarjeni. Dvomimo.

Na obeh straneh tedaj kraljuje smrad. Bilo bi pa krivično, če bi hoteli reči, da je vse to povzročil Laval. Nikakor ne. Na obeh straneh so ljudje, ki se navzlic smradu prav dobro počutijo, na obeh straneh vlada sistem, čegar orodje je bil samo Laval, kojega glavna nesreča je bila, da je postal politični — uskok. Ravno zato pa, ker je Laval le postranska oseba, je vzdignil ta proces toliko dušecga prahu.

Čenstohov. — Svobodomiselni sramotilci.

Svobodomiselno časopisje vesoljnega sveta je v zadnjem času plavalo v razkošnem vetrlju. Zopet je imelo kost, ob kateri je glodalo in na vse umazane načine blatilo katoliško cerkev, katoliško duhovščino,

sploh vse, kar je s katolicizmom v zvezi: v Petriko-vu na Ruskem Poljskem se je vršila porotna obravnava proti patru Damazu Maczochu in njegovim tovarišem radi znane čenstohovske afe-re. To je bilo zopet enkrat nekaj za svobodomiselce; kar omamljali so se. Naša štajerska zaostanka svobodomiselstva: „Stajere“ in „Narodni List“ sta slastno planila na zadevo in v podlistkih pisala o grozodejstvih, ki jih je zmožen katoliški duhovnik. Da bi še bolj vleklo, sta prinesla še slike patra Maczocha, njegove ljubice in drugih.

Mi smo koj takrat, ko so prišle čenstohovske zadeve na dan: umor, ropi in druge umazanosti, — slutili, da je tukaj vmes roka ruskega režima, ki so-vraži katoliško cerkev in ve, da ji z oskrunjenjem najslabnejšega svetišča na Ruskem Poljskem med katoliškimi Poljaki največ škoduje. Te naše slutnje se sedaj vresničujejo. Vsa čenstohovska afera je bila izzvana od korumpiranega ruskega sistema, ki hoče spraviti katoliško cerkev ob ugled in se je hotel po-lastiti velikih čenstohovskih cerkvenih zakladov.

Berolinska „Germania“ piše:

„Z diabolčno zvitostjo je poizkušala ruska vlada v čenstohovskem slučaju svoje namene doseči, pa jih ne bo, ker se bo o tej stvari še temeljito govorilo. Dognano je, da je bil Maczoch le na prizadevanje vlade v samostan sprejet in sicer le s tem namenom, da izvršuje za vladno špijonsko službo. Maczoch je v dogovoru z nekim višjim uradnikom tajne policije celo poizkušal, kako bi spravil v kleti zalogo dinamita, bomb in orožja, da bi dobila vlada povod, da samostan zapre. Zato je bilo Maczochu obljubljenih 10.000 rubljev in potni list za celo Rusijo. Dobil je v istini že 2000 rubljev kot predujem. Ruska vlada ni iz samostana več toliko vlekla, kakor bi bila rada in je zato delala na to, da ga zapre, in Poljake obdolži, da je čenstohovski samostan tvoril poljsko revolucijsko središče. Maczoch je za ta ruski načrt potreboval pomoči svojega polbrata, ker pa ta ni bil z svoto, ki je bila zanj določena, zadovoljen, ga je Maczoch umoril. Šlo je za politično zaroto in nič drugega. Stvar se je vsled nerodnosti Maczochove ponesrečila. Pri preiskavi v samostanu se je našlo veliko papirjev, ki so hujo obteževali tajno policijo in državno pravdnštvo, ki o načrtu ni nič vedelo, je zadevo sprejelo v obtožbo. Obtožnica je šla v Peterburg, tu so pa celih 14 strani obtožnice uničili in dali pristojni oblasti nalog, da obtožnico sestavi na drugi podlagi.

Maczoch se je v svojem govoru grdo lagal, da ne bi odkril komplota, ki ga je sklenil s tajno policijo. Moža so porotniki obsodili na pregnanstvo v Sibirijo, a splošno se sodi, da mu bo vlada dala prilično pobegniti.“

Tako resen list, ki razmere korenito pozna.

In sedaj se že poroča, da je Maczoch pobegnul. Nekateri listi in ruska vlada skušajo beg še prikriti, ker jim je jasno, da bi bil potem ves komplot preveč jasen, da bi še kdo verjel na krivdo katoliškega samostana in na vse kar so oni iz tega izvajali, toda res bo vendar.

„Tagespost“, ki gotovo ni na sumu, da bi simpatizirala s katoliško cerkvijo, prinaša v večerni številki od dne 14. t. m. iz Varšave brzojavko približno sledeče vsebine: „Vesti o Maczochovem begu se potrjujejo. Član ruske ohrane (tajna policija), Okuniewski, je izdal ves načrt. Ohrana in več višjih policijskih uradnikov je kompromitiranih. Policija se trudi vso afero potlačiti. Časopisje o zadevi ne sme pisati. Dejstvo, da je tajna policija posegla vmes, da bi pripomogla Maczochu k begu, potrjuje naziranje, da so ruske oblasti vsilile Maczocha v samostan, da bi se polastile čenstohovskih zakladov.“

Naši štajerski svobodomiselnici, ki pograbiijo vsako priliko, da sramote katoliško cerkev, so dobili zopet enkrat po zobeh. Sedaj naj le nadaljujejo s prinašanjem slik o čenstohovski aferi: par ruskih višjih policistov, nekaj članov roparske ohrane, pa mogoče še kaknega svobodomiselnega lažnjivca, to bo nebeška serija.

Raznoterosti.

Imenovanje. Cesar je imenoval ministerijalnega tajnika dr. Ivana Sumana sekijskim svetnikom v patentnem uradu.

Od južne železnice. Prestavljeni so: Anton Dodič, adjunkt, iz Ljubna na Zgornjem Štajerskem v Trst; Rudolf Uomango, uradniški aspirant, iz Mori na Tirolskem v Poljcane; Rihard Krik, uradniški aspirant, iz Kapfenberga v Pragersko; Jožef Balder, asistent, iz Pragerskega v Kapfenberg; Franc Nagele, asistent, iz Voitsberga v Gradec; Rud. Rauch, pl. Annenfels, asistent, iz Donawitza v Maribor; J. Pilh, asistent, iz Slov. Bistrice v Donawitz; Adolf Machat, asistent, iz Pragerskega v Leobersdorf. — Na novo je sprejet uradniški aspirant Viljem Schirmer v Spielfeldu.

50letnica Slomškove smrti. Letos bo 50letnica Slomškove smrti. „Slovenska Straža“ je v seji svoje-ga glavnega odbora sprejela obširen načrt svojega tajnika, kako najslavnejše proslaviti spomin na slavnega buditelja Slovencev Antona Martina Slomška. V kratkem dobe vsa naša društva in vse slovenske župnije natančen spored te proslave, ki naj dvigne celo Slovenijo v hvaležnosti do apostolskega dela A. M. Slomška.

Iz notarijske službe. Notarijski kandidat Franc Jereb v Ljubljani je imenovan notarjem v Radečah.

„Danica.“ Slovensko katoliško akademsko tehniško društvo „Danica“ na Dunaju si je na obnem zboru dne 12. t. m. izvolilo za XXXVI. tečaj sledeči odbor: Ivo Pokoren, cand. iur., predsednik; Joško Dolinar, cand. iur., podpredsednik; Jakob Sajovic, stud. phil., tajnik; Ivan Žgur, stud. med. vet., blagajnik; Gabriel Majcen, stud. teh., arhivar; Zd. Sibitz, stud. iur., gospodar; Ivan Prijatelj, st. phil., I. knjižničar; Franc Koblar, stud. phil., II. knjižničar; Josip Kos, stud. med., zapisnikar.

Trgovinski minister o zvišanju telefonskih pristojbin. Dne 12. t. m. je sprejel naš trgovinski minister dr. pl. Rössler odposlanstvo vseh pet obrtnih in trgovskih zbornic na Češkem. Minister je priznal, da je nov odlok glede zvišanja telefonskih pristojbin zelo občuten. Obljubil je odposlanstvu, da se pred koncem meseca septembra ne uvedejo nova zvišanja. V nadaljnjo razmotrivanje tega vprašanja se namerava sklicati enketa.

Papež ne izda nobenega dekreta o mašniškem posvečenju. „Osservatore Romano“ z dne 13. sušca pri naša sledeče obvestilo: V raznih italijanskih in tudi inozemskih listih se je mnogo čitalo, da izda papež dekret, zadevajoč starostno mejo za mašniško posvečenje. Smo v položaju, da lahko izjavimo, da so vsa tozadevna poročila popolnoma neutemeljena in izmišljena. Papež ni nameraval razglasiti tozadevno prav nobenega dekreta.

Studenta brez izpitov imenuje „Narodni List“ kandidata S. L. S. v Beli krajini, g. Dermastija, ki je učitelj na trgovski šoli v Ljubljani. Kakšna študenta pa sta Spindler, urednik „Narodnega Lista“, in Lesničar, štajerski urednik „Slovenskega Naroda“, ki se smatrata za duševna očeta in voditelja štajerskih liberalcev, ali morda tudi — neka študenta? In kakšne izpite imata? G. Dermastija je vestno študiral in tudi že dosegel neko socialno stopinjo s svojim stanovskim in političnim delovanjem. Kaj pa Spindler in Lesničar?

Pozabil je „Narodni List“ v svoji zadnji številki, v kateri nesramno napada duhovnike ter klobasari v šnopsarskem tonu ptujskega „Štajerca“ o nekakih varstvenih društvih zoper duhovnike, poročati o tem, da se je v krogu Narodne stranke pod špecijelnim vodstvom generala Kukoveca ustanovilo varstveno društvo v obrambo gotovih kozolcev proti liberalnim Alojzijem. To smo izvedeli in poročamo v izpopolnitev poročila „Narodnega Lista“.

Zarje se ni. „Narodni List“ si je obljudjal liberalno zmago pri deželnozborski volitvi v Beli krajini in sanjal o začetku nove politične dobe na Slovenskem, o propadanju klerikalizma na slovenskih tleh in o zarji politične svobode. Pa zmagala je S. L. S., propadel je liberalizem kljub vsem svojim goljušivim, sleparskim in nasilnim naporom. Zarje še torej ni in je tudi ne bo. Narodna stranka naj torej le mirno in sladko spava, ker se ji ni treba bati, da bi zamudila vsajanje liberalne zarje. Ta zora ne puca i neče biti dana!

Ne v Ameriko. Zadnje čase se slovenski politiki, duhovščina, učiteljsvo, oblasti in sploh vsi, ki jim je na srečo blagor našega naroda, čezdalje bolj zavzemajo proti izseljevanju ljudstva v Ameriko. In res, nobena še tako krivava vojska, lin nobena kuga nam ne bi mogla toliko ljudi pobrati, kakor ta izseljevalna strast. Po Notranjskem in Dolenjskem so cele vasi brez moških, delavcev manjka, le žene in pa starčki se trudijo z obdelovanjem zemlje. Amerika nam jemlje najboljše moči. In kar se iz Amerike vrne, je večidel slabo. Ker je izseljevanje v največjo gospodarsko in moralno škodo našega ljudstva, ker leži vsled tega toliko naše zemlje neobdelane, ker se vsled tega naše dežele ne morejo tako gospodarsko povzdigniti, kakor bi se spričo svoje zelo ugodne lege mogle, zato je boj zoper izseljevanje sveta dolžnost vsakega resnično narodno mislečega Slovenca. Boj proti tej strasti je različen, vsekakor pa zavzema v tem oziru odlično mesto leposlovje. Knjige, ki našemu ljudstvu, zlasti pa naši mladini, predočujejo nevarnosti Amerike, vzbujajo v njej ljubezen do domače grude in jo odvrčajo od želje, pohiteti črez ocean, bogatiti tujce, take knjige so zlata vredne in morejo izvrševati veliko vzgojno nalogo v prid našega ljudstva.

Za „Slovensko Stražo“ so nabrali v frančiškanskem samostanu v Mariboru več tisoč obrabljenih znamk. Naša prisrčna zahvala!

„Slovenski Učitelj.“ Letnik XIII. Štev. 2. — Vsebinska: Kaj zahteva sedanja doba od slovenske učiteljice? Marica pl. Kleinmayr. — Resnica nad vse. Dr. Josip Demšar. — Eno uro praktičnega računanja. Janko Polak. — Razredni učitelj. Iv. Š. — Še enkrat: Šolski voditelj. X. Y. — Katehetski vestnik. — Učiteljski vestnik. — Raznoterosti. — Vzgoja. — Slostvo in glasba.

Štajersko.

Mariborske novice.

Koncert. Na Jožefovo dne 19. t. m. prirede konservatoristi gg. Anton in Mirko Nerat, Makso Unger v veliki dvorani Narodnega doma elitni koncert s sledečim vspešnim: 1. Ch. de Beriot: Fantasia Ballet, op. 105 (na goslih gospod Anton Nerat). 2. J. Prohazka: Poslednja noč. A. Dvorak: Tri lju-

bavne pesmi. Vilhar: Nezakonska mati, poje gospod Mirko Nerat. 3. L. v. Beethoven: Sonata Pathetique op. 13 (glasovir, gospod Makso Unger). 4. Sarasate: Fantazija iz opere „Faust“ (na goslih gospod Anton Nerat). 5. A. Sajovic: Zaveza je roža. M. Unger: Pesnikova ljubav. B. Smetana: Arija iz opere „Dalibor.“ G. Krek: V brezupnosti, tenor, gosli in glasovir. 6. Vieuxtemps: Ballade et Polonaise, op. 38 (na goslih gospod Anton Nerat). Začetek ob 8. uri zvečer. Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer.

Porotno sodišče. V ponedeljek dne 11. t. m. se je vršila prva porotna obravnava v tej seziji pod predsedstvom višjesodnega svetnika dr. Vouška. Na sodni klopi je sedel 46letni delavec Jakob Merc iz St. Vida niže Ptuja, obtožen hudega uboja. V baraki hoče tovarne je prišlo dne 17. grudnia 1911 do kreganja med delavci Jakobom Mercom, Jernejem Repejem in Jakobom Čehom. Iz prepira je nastal pretep. Ker so bili vsi, posebno pa še Jakob Čeh, vinjeni, se je le zamoglo dognati, da je Čeh z odprtim nožem napadel Repeja, ki se je pa napadalca ubranil in mu dal nekaj zaušnic. Ker pa Čeh le ni miroval in tudi še tedaj ne, ko je že legel v posteljo ter je v enomer zmerjal Merca, zgrabi poslednji po nekem hodu in udari ob strani na tleh ležečega Čeha. Čeh je začel precej stokati in že drugi dan so ga prepeljali v bolnišnico, kjer se je dognalo, da ima poškodovane ledvice. Čeh je umrl dne 9. januarja 1912. Raztelesenje Čeha je dognalo, da je isti umrl zaradi poškodbe ledvic vsled udarca. Obtoženec zatrjuje, da si je Čeh zadobil poškodbo le vsled padca iz postelje v svoji pijanosti, ne pa vsled njegovega udarca. Porotniki očitno niso mogli zadobiti ugotovljenja krivde obtoženca in so zanižali vprašanje z 10 glasovi proti 2 glasoma, nakar je bil Merc oproščen.

Dne 12. t. m. se je vršila porotna obravnava zoper Ignacija Žnidariča iz Dragotincev, ki je bil obdolžen, da je dne 8. decembra lanskega leta zažgal poslopje Terezije Močnik. Cela vrsta zelo obtežljivih dokazov je pričala precej jasno, da je Žnidarič res zakrivil hudo delo požiga. Porotniki so potrdili stavljen vprašanje in Žnidarič je bil obsojen na štiri leta težke ječe.

V sredo dne 13. t. m. je stal pred porotniki neki Janez Stiplošek, 33 let star, brez stalnega doma, po poklicu brezposelni poljski delavec, ki je nazadnje predsedel 6 let v zaporu v Lipčglavi, obtožen zaradi tatvine. Da bi se odvadil tatvine, so mu prisodili 7 let težke ječe.

Šod. Na cvetno nedeljo dne 31. marca popoldne se vrši v Mariboru šod za mladenke in žene iz Maribora in okolice.

Sv. Magdalena v Mariboru. Naša podružnica „Slovenske Straže“ priredi v nedeljo dne 17. t. m. popoldne po večernicah zopet svoj redni mesečni sestanek. Slovenci! Pridite v obilnem številu!

Maribor. Dramatično društvo. V smislu sklepa sestanka narodnih društev v Mariboru dne 21. prosinca 1912 uljudno prosimo vsa društva na Štajerskem, ki goje dramatiko, da bi blagovolila vposlati našemu društvu zbrani material. Bliža se čas, ko bo treba iti na uresničenje ustanovitve Zveze dramatičnih društev, a od velike večine društev nimamo še nikakih poročil. Ker bo izbira in sestava vposlanega gradiva zvezana s predejšnjim delom, ki se ne da opraviti v enem tednu, je nujno potrebno, da dobimo gradivo takoj v roke. Prosimo torej, poročajte nujno, sicer ni mogoče nadaljevati započete delo! — Na splošno zahtevo vprizorimo v nedeljo dne 17. t. m., ob 4. uri popoldne, še enkrat „V znamenju križa“, s sodelovanjem celega orkestra Glasbenega društva. S tem, da vprizorimo igro popoldan, se nudi tudi zunanjim gostom ugodna prilika si ogledati to znamenito dramsko delo, zlasti ker so železniške zveze jako ugodne.

Mariborsko blato.

Na drugem mestu v glavnih obrisih označuje mo proces Laval contra Jahn-Kralik, ki se je vršil včeraj pred mariborsko poroto. Podal je mnogo zanimivih razkritij in je bil marsikje veleinteresanten tudi v podrobnostih, toda žalibog danes radi obilice drugega gradiva ne moremo prinesiti obširnejšega poročila. Storili bomo to prihodnjič. Za danes samo kratko: Tožil je znani Laval urednik Jahn in pa lastnika „Marburgerce“ Kralika, radi razžaljenja časti. Laval se je čutil žaljenega, ker je „Marburgerca“ prinesla svoj čas v volilni borbi nek Malikov govor, v katerem le-ta očita sedanjemu tožitelju, da nima čistih rok. Čeprav je žalitve izgovoril Malik, je vendar soodgovorna tudi „Marburgerca“, ker jih je razširjala naprej. Jahn, katerega je zastopal graški odvetnik žid dr. Eysler, ki je povrh še socialdemokrat, kar je precej čudno dirnilo, je nastopil dokaz resnice. Laval se je, in reči moramo spretno, zagovarjal sam. Zaslisanih je bilo okrog 18 prič, po večini sami delavci socialni demokrati. Porotniki so vprašanja radi Jahn eno z 8 proti 4, drugo s 6 proti 6, radi Kralika eno enoglasno, drugo z 11 proti 1 glasu zanižali, na kar sta bila oba oproščena. Obravnava je trajala od 9. ure popoldne do 1/1, ure po polnoči. Dvorana je bila ves čas polna.

Celjske novice.

Celje. Na orglarski šoli se nahaja med 24 gojenci sedem tretjeletnikov, kateri so oglašeni k zrelostnemu izpitu: Fišer Vinko od Sv. Križa tik Slatine, Flis Fr. iz Prihove, Hauptman Iv. od Sv. Križa nad Mariborom, Kramole Luka iz St. Daniela na Ko-

roškem, Kristl Ferdinand od Sv. Barbare, Šerba Vinko od Sv. Križa tik Slatine. O liturgiki in cerkvenih poslih poučuje č. g. Ant. Jehart, o občinskem tajništvu pa g. Jug, sollicitator. Ker so imenovani izšolani organisti vsestransko marljivi, jih podpisanim č. gg. cerkvenim predstojnikom v službo koncem šolskega leta prav toplo priporočamo. 12letni obstanek šole je pokazal, da učenci, kateri pred vstopom niso nikoli svojih prstov urili na goslih, glasoviru in orglah, hitreje napredujejo nego oni, ki so se s tem že nepravilno bavili.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze. V našem mestu, posebno pa v okolici, vlada splošno zanimanje za občni zbor Slovenske kmečke zveze na Jožefovo. Udeležba obeta biti ogromna!

Ptujske novice.

Naše sodnijske razmere. Interpelacija poslanca Brenčiča in tovarišev na ekscelecno pravosodnega ministra v zadevi poneverjenja pupilarnih denarjev pri okrajni sodnji v Ptuj. Meseca januarja je izvršil kancelist okrajne sodnje v Ptuj, Bortsch, samoumor, in javnost je takoj slutila, da so s tem samoumorom v zvezi poneverjenja deponiranih denarjev nedoletnih otrok, o katerih so se že večkrat izrekle javne slutnje. Tudi neki ljubljanski dnevnik je priobčil o tej zadevi daljši članek, ne da bi ga bile oblasti popravile. Poneverjenja denarjev, približno 20.000 K, datirajo več let nazaj, tako da se čudno dozdeva, da so revizije, ki so se večkrat vršile, našle vse v redu. Sodnijsko osebje je bilo vedno brez skrbi, zaneslo se je na to, da se bo zadeva potlačila, kajti več konceptnih uradnikov, ki so poprej službovali v Ptuj, sede sedaj v ministrstvu. Na podporo teh so računali odgovorni uradniki in so upali, da ne bodo poklicani na odgovor. Sedaj je pa prišla vsa zadeva v javnost, tako da se je moralo pričeti s preiskovanjem. Resnica je, da je Bortsch pupilarne denarje dvigoval po drugih osebah in da so referenti vse podpisali, da bi le glasom aktov imeli vse v najlepšem redu. Nekaj udeleženih oseb, osobito žensk, ki so bile slepo orožje Bortscha, je bilo kot sokrivih vtaknjenih v zapor, ne da bi bila justična oblast kaj ukrenila zoper odgovorne organe. Ker se je bati, da bi trpeli nedoletni otroci škodo na njih premoženju, in da bi po znanem sistemu ne bili poklicani odgovorni organi po najvišji sodnijski oblasti na odgovor, stavijo podpisani sledeče predloge:

1. Ali so Vaši ekscelenci znana poneverjenja pupilarnih denarjev pri okrajni sodnji v Ptuj?
2. Kaj namerava ukreniti Vaša ekscelencia, da se poneverjena svota v polni meri zopet povrne?
3. Ali je Vaša ekscelencia voljna, da pokliče odgovorne organe na zagovor?

Dunaj, dne 12. sušca 1912.

Mornarično društvo. Dne 12. t. m. se je vršilo v gostilniških prostorih vinorejske zadruge v Ptuj ustanovno zborovanje ptujske podružnice avstrijskega mornaričnega društva. Načelnikom društva je bil izvoljen gospod uradni vodja c. kr. okrajnega glavarstva ptujskega, c. kr. namestniški tajnik dr. Evgen vitez pl. Netoliczka. Podružnica šteje že 60 članov.

Ptuj. Dramatično društvo v Mariboru vprizori v nedeljo dne 24. t. m., ob 4. uri popoldne, v Narodnem domu v Ptuj ljudsko igro „Grajščak in kmet.“ Ker se je v Mariboru, kjer je občinstvo glede iger že precej razvajeno, v obče naglašalo, da je bila to najlepša igra v sezoni, ni dvoma, da bo tudi v Ptuj izredno ugajala. Pri predstavi sodeluje obče znani orkester mariborskega Glasbenega društva, ki bo gotovo pripomogel igri do popolnega vspeha. In po predstavi, ob 8. uri zvečer, priredi orkester mariborskega Glasbenega društva pri pogrnjenih mizah koncert, ki je brezplačno pristopen vsem posetnikom predstave. Upamo tedaj, da se na ta dan zbere v Narodnem domu v Ptuj vse, kar narodno čuti. Vsestranskega užitka bo več kot dovolj.

Tatvina. Dne 14. t. m. je neznan uzmovič ukradel v gostilni „Stadt Wien“ v Ptuj kovaškemu mojstru Simonu Belšaku iz Dornove novo kolo, vredno 240 K.

Trboveljske novice.

Gledališka predstava. V nedeljo dne 24. t. m. vprizori tukajšnja Dekliška zveza Silvin Sardenkovo „Mati svetega veselja.“ Na mnogoštevilno udeležbo vabimo že danes. Začetek igre bo kakor običajno ob 1/4. uri popoldne. Natančen vspešni prihodnjič.

Celjski igralci. Pretečeno nedeljo so gostovali tu igralci iz celjskega Narodnega doma. Vprizorili so v prid tukajšnjega Sokola igro „Nebesa na zemljo.“ O dovršenosti igre se ne sliši posebna pohvala.

Nesnažnost v cerkvi. Ljudstvo naj bi ne pljuvalo v cerkvi na tla. Če pogledaš po cerkvenem opretilu tla, se ti mora gnjusiti. Obiskovalci cerkve naj bi se ozirali, da v cerkvi na tla pljuvati ni umestno prvič zato, ker je cerkev sveti kraj; drugič, da se ravno potom pljuvanja notranje bolezni razširjajo; tretjič, da na tako ostudno poplujvana tla ni mogoče poklekniti pri blagoslovih. Vsi, ki jih to zadene, naj vzamejo to na znanje. Vsi, ki ne vidijo radi takih nedostatkov, naj opomnijo one, ki to delajo. In če vrhu tega častito cerkveno predstojništvo prekrbi na več mestih tablice z napisom, da je pljuvanje na tla proti sodnijski kazni najstrožje prepovedano, smemo upati, da bomo v kratkem času brezskrbno dihali v cerkvi.

Cirkus. Tukaj v Trbovljah se mudi sedaj cirkus Central.

Drugi kraji.

Karčevina pri Mariboru. Škod Kmečke zveze, na katerem bo poročal državni in deželni poslanec Roškar, se vrši v nedeljo dne 24. t. m. popoldne ob 3. uri v Heujevi gostilni.

Sv. Peter niže Maribora. V nedeljo dne 17. t. m. po večernicah se vrši mesečni društveni sestanek. Pridite;

Sv. Križ nad Mariborom. V nedeljo dne 17. t. m. ima Slovenska kmečka zveza politični shod po sv. pravilu. Govorit pride dr. Korošec.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Nemški „Kindergarten“ je tisti konjiček, katerega je zajezdil nadučitelj Moge, znani Súdmarkovec, v zadnji občinski seji. Sentlovrenčani dobro poznamo korist otroških vrtcev. Smo pa tudi prepričani o njegovi škodljivosti v narodno mešanih krajih, posebno ob mejah. Tukaj nemški otroški vrtci nimajo odgojevalnega, ampak raznarodovalni, še boljše rečeno: ponemčevalni namen. In tako je tudi pri nas. Nadučitelj Moge je le politični eksponent nemškega Schulvereina in Súdmarke. On hoče, da bi se v nemškem otroškem vrtcu slovenski otroci odtujili in odvadili materinem jeziku, da bi vstopili v ljudsko šolo kot Nemci, in da bi se sčasoma izkazala potreba samo nemške, ne dvojezične, slovensko-nemške šole. Javna tajnost je, da hočejo nekateri naši priseljeni súdmarkovci le samo nemško šolo. Že sedaj vam kličejo domačini: ne bo šlo! Šola mora ostati, kakoršna je, in učitelji morajo ljubiti oba jezika, ne le nemškega. Javna tajnost je tudi, da bi Moge rad postal ravnatelj tega „Kindergarten“. Dobro, hvalavredno so storili občinski svetniki, da so rekli, občina za „Kindergarten“ ne da ničesar. Očetje, ki hočejo imeti „Kindergarten“, naj si hišo sami kupijo. Občina plačuje itak 99% doklad! V teh časih splošne draginje in narodnostnega boja se nam zdi Kindergarten napad na žep davkoplačevalcev in še hujše podkurjenje jezikovnih prepilov.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na Jožefovo dne 19. t. m. ima bralno društvo poučni shod z deklamacijami, poučnim govorom in petjem. Vsi župljani, možje in žene, mladeniči in mladenke, iskreno povabljeni! Pridite vsi!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Naša zadnja občinska seja je bila tako burna, da ste se mogle rešiti le dve najnujnejši zadevi; ni se pa sklepalo o tem, ali se naj kupi hiša za „Kindergarten“, tudi ne o tem, ali se naj vzame v občinsko upravo cesto zraven Radolne od Krambergerja mimo Faka. Občinski svetniki so se med seboj sporekli in se razšli. Večina je proti „Kindergartenu“ in proti poobčenju omenjene ceste.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Najnujnejša potreba v našem trgu je hiša ali „kavarna“ za c. kr. žandarmerijo. Nujno je, da se c. kr. orožniška postaja iz Rute vrne v trg. Občinski svetovalci so odgovorni za javni mir in red. Vsem občanom zelo ustrežejo, ako kupijo hišo za orožnike. Kindergarten še naj čaka!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Cesta! Ker so se naši občinski svetovalci pri zadnji občinski seji zadržali ceste — ob Radolni od Krambergerja mimo Faka — sporekli, je res treba, da se javno o njej pogovorimo. Resnica je, da je devet desetink občanov proti temu, da bi se omenjena cesta sprejela kot občinska in sicer vsled teh-le razlogov: 1. Se do zdaj ni bila občinska, ampak jo je občina samo subvencionirala — podpirala s 50, 100, lansko leto celo z 200 K. 2. Imajo od nje korist le nekateri trgovci, ki so od kmetov naglo obogateli. 3. Je zelo slaba in bi veljala popravila vsako leto mnogo denarja; ako bi bila občinska, bi trgovci še hujše z njo delali kakor to sedaj. 4. Je nerazsvetljena; zato bi se gotovo zahtevala električne svetilke. 5. Brž ko bi bila sprejeta kot občinska, bi zahtevali posestniki „na Puši“, naj se sprejme kot občinska tudi cesta od Skačaja do Sumra in od Skačaja do Ladinika; in nepristranski pravičen občinski svet bi se tej zahtevi ne smel ustavljati. 6. Imamo itak za potrebo vseh tržanov lepo občinsko cesto, ki je le četrte ure daljša, a veliko boljša in le pri Robniku in Juršniku malo hribasta. Ne gre se torej zato, bo-li ta ali oni krčmar stočil več frakeljnov žganja, ampak za to, da se proti vsem delom občine postopa pravično in v korist vseh občanov. Ako poobčanite cesto bogatih trgovcev, poobčanite tudi ceste uboge „Puše.“

Sv. Miklavž pri Ormožu. V nedeljo dne 17. t. m. bo po večernicah v prostorih gospoda Golenka politični shod. Pride deželni poslanec gospod Anton Meško. Predmet razprav: poročilo o delovanju dež. zbora, naša zunanja in notranja politika, poldnevni šolski pouk, zidanje novih šol, mešetarstvo, ustanovitve vinske posredovalnice za ormoški okraj in dr. Shod se vrši nepreklicno omenjenega dne. Domačini in sosedje ste vabljeni, da se shoda udeležite v najobilnejšem številu.

Kapela pri Radencih. Na Jožefovo dne 19. t. m. se vrši pri nas mladinsko zborovanje. Pridiguje in govori na shodu, ki bo takoj po cerkvenem opravilu, prof. dr. Hohnjec.

St. Janž na Vinski gori. Dne 9. t. m. je umrl Jožef Kroflič, po domače Arnčekov. Spoštovani občitelji naše sožalje!

Čadram. Čebelarska podružnica za konjiški okraj ima svoj občni zbor na Jožefovo po večernicah vrši to zborovanje prihodnjo nedeljo dne 24. t. m. v šoli v Čadramu. V slučaju slabega vremena se pa

ob istem času. Na obilno udeležbo vabi — podružnični odbor.

Konjice. Dne 19. t. m., na Jožefovo, se vrši že napovedani občni zbor Katoliškega političnega društva za konjiški okraj v kaplaniji po stanovskem naku. Člani velezaslužnega društva, udeležite se običnega zbora v mnogobrojnem številu! Kdor ne more v Celje na občni zbor Slovenske kmečke zveze, naj pride v Konjice. Kmečka zveza bo zborovala o priliki pozneje ter podala poročila državnih in deželnih poslancev.

Pišece. Na Jožefovo po večernicah ponove dekleta na splošno zahtevo krasno igro: „Večna mladost in večna lepota.“ Pridite, prijatelji in sosedje, in oglejte si, kako se sedanje brhke Pišečanke znajo ponočno sukati v starih, častitljivih rimskih nošah!

Smartno pri Saleku. Tukajšnja Dekliška zveza ima svoj redni letni občni zbor dne 24. t. m. po večernicah. Mladienke, pridite v prav obilnem številu, ker dvorana jakota prostorna, da se lahko udeležijo cela Saleška dolina.

Teharje. Naše katoliško izobraževalno društvo, ki se tako lepo razvija, je imelo in ima tudi mnogo dobrotnikov. Za naš telovadni odsek so darovali č. gospod Jože Potovšek, župnik v Vojniku, 10 K.; č. gospod Fridrih Volčič, župnik v Breznem, 10 K.; in pred kratkim pa zopet za naše društvo mnogozaslužni častiti gospod profesor Markovšek 5 K. Vsem tem in tudi drugim darovalcem bodi izrečena v imenu odbora prisrčna zahvala.

Sv. Križ tik Slatine. V nedeljo dne 17. sušca se vrši v čitalnici bralnega društva po večernicah ustanovni občni zbor križevskega Orla. K občenemu zboru pridejo polnoštevilno peterški Orli in nekaj šmarskih. Slavnostni govor bo imel častiti gospod župnik Gomilšek. Vabimo vse naše arizevske lante, da se polnoštevilno udeležijo našega ustanovnega zbora. Pridite tudi očetje in matere. Na vspredu je: petje moškega zbora, več govorov in deklamacij mladeničev.

St. Jurij ob južni železnici. V nedeljo dne 17. t. m. bo imela tukajšnja Mladiška zveza svoje mesečno zborovanje. Na vspredu so razni govori in deklamacije. Uljudno vabimo vse mladeniče velike šentjurske župnije, da se tega zborovanja udeležijo polnoštevilno.

Slovenjgraški okraj. Gospod deželni živinorejski nadzornik Jelovšek bo nadzoroval prihodnji teden bikorejske zadruge slovenjgraškega okraja in sicer: dne 20. sušca ob 8. uri dopoldne v Razboru, dne 21. sušca ob 8. uri dopoldne v St. Florijanu pri Gornjem Robiču, dne 22. sušca ob 8. uri dopoldne v St. Ilju pod Turjakom, popoldne istega dne ob 4. uri pa v Smartnem pri Slovenjgradu, dne 23. sušca ob 8. uri dopoldne v Podgorju, popoldne ob 3. uri pa v Slovenjgradu, dne 24. sušca ob 8. uri dopoldne v St. Janžu pri Sp. Dravogradu. Udje omenjenih zadrug se prav uljudno vabijo, da se polnoštevilno udeležijo zborovanja. Ker je na dnevnem redu velevažen pouk o domači živinoreji, zlasti pa pogovor o združniškem okrajnem pašniku na Balantovem in na Mirkecovem v St. Vidu, prosijo se člani zadrug, da pripeljejo seboj kolikor mogoče veliko prijateljev domače govedoreje. Živinorejci! Le potem zadrug je dandanes mogoče doseči najboljših vspehov v tej velevažni kmetijski panogi, zatoorej vsi na zborovanja! Nihče naj brez tehtnega vzroka ne ostane doma!

Novaštitla. Na naš poštni nabiralnik, oziroma njega oskrbnistvo, smo pa že skoraj pozabili. Da se to ne zgodi, za danes samo to: 1. Pravilo je, da se morajo pri pošti čuvati uradne tajnosti. 2. Ali je to prav, če pismo roma cel teden po fari, predno pride naslovljencev v roke? 3. Nobenega nič ne briga, kdo ima „Slovenskega Gospodarja“ naročenega.

Ljubno. Da, pri nas napredujemo. Priča to že dejstvo, da je „Slovenski Gospodar“ dobil lepo število novih naročnikov, tako da ga dobivamo okoli 50 iztisov, „Straže“ pa 9 iztisov. „Narodnega Lista“ prihaja kakih 5 iztisov, v volilnem času seveda več. V kratkem času so kar trije marširali: eins, zwei, ob bistri Savinji v svoj rojstni kraj. No, saj še ptica rada zleti v svoje staro gnezdo.

Ljubno. O ti preklicani Savinjšani, oziroma: Ljubenci. Pridobili so rokodelsko zadrugo in potem so hoteli imeti še okrajnega načelnika, seveda po zaslugi črnih kotarjev. Ta glas prihaja od juga, od prosvitljenih elementov. Za nas je bila pa prava radost, ko smo gledali s ponosom naše zastopnike, vračajoče se na dan volitve okrajnega odbora z zmagošno slovensko zastavo. Upamo, da sedaj okraju vremena bodo se zjasnila. In želja davkoplačevalcev se spopolnila!

Sevnica ob Savi. Pretečeno nedeljo so praznovali naši sevnški lutrovci desetletnico obstoja lutrovskega „Predigtstationa.“ Če bi ne bili prišli vsi lutrovci iz Maribora pod vodstvom pastorja Mahnerta, lutrovci iz Celja pod vodstvom neizogibnega pastorja Maya, nadalje protestanti iz Ljubljane, Zagreba itd., v Sevnico, bi bilo to slavlje desetletnice klaverno izpadlo. Kakor vse druge slične protestantovske prireditve, je imela tudi ta desetletnica le izzivajoči značaj, namen, delati propagando za „los von Rom“, napadati katoliško cerkev, povzdigovati protestantizem in sejati hudo nasprotstvo med katoličani in protestanti.

Kozje. Začetkom meseca marca t. l. napotim se neko jutro prav zgodaj na sprehod, premišljuječ, na katero stran bi šel. Konečno mi pride na misel,

da se podam na „Starigrad.“ Solnce je začelo vzhajati in bilo je prav prijetno jutro, kakor včasih mesece maja, jaz pa, sedeč na klopi, premišlujem Kozjane in ogledujem kozjanski trg ter njega obrežje. Tako sem se spomnil, kakšen je bil ta trg pred tremi leti in kakšen je sedaj. Zares, skoraj ves prenovljen. Vstrio gostilne Leskošek stoji krasna posojilnična hiša, kjer je bilo nekdanje močvirje. Sredi trga je postavila kozjanska okrajna hranilnica veliko in krasno hišo, ki je takorekoč glava čez vsa kozjanska poslopja. Ta hiša je sedaj že popolnoma dogotovljena. Na istem mestu pa je poprej stala stara, lesena podrapana kočica. Gospod Pleterski je dozdaj eno nadstropje in s tem svojo hišo jako povečal in okrasil s slovenskim napisom kot trgovec. Istotako je tudi gospod Druškovič olepšal svojo hišo s slovenskim napisom, ter vrgel stare očale raz oken (stare plehnato streho). Gospodične Vahčič so postavile na glavnem trgu krasno hišo, v kateri se nahaja prodajna duhana (tobaka). Gospod Guček je postavil zidano kegljišče z veliko zidano verando. Tudi mnogo drugih hiš se je popravilo. Vse to se je zgodilo v zadnjih dveh letih. Pripomnimo, da gospod župan veliko žrtvuje za povzdigo trga! Tako je dobil trg Kozje že skoraj popolnoma slovensko lice! Pači naš trg edino le še napis in sicer pri neki kovačnici — „Wachtschisch, Schmied.“ Upanje pa je, da bo tudi ta odpravil nemški napis. Torej trg Kozje jako napreduje. Pa ne popolnoma! Le v narodnih in izobraževalnih ozirih hoče popolnoma zaspiti. Omenim še naslednje: Med gori omenjenim premišljevanjem in pregledovanjem pa se tudi spomnim, da je, žalibog, nas Kozjane v zadnjem času vlačila po širokem svetu ptujska giftna krote („Štajerc“). Vendar pa je med tem reglala popolnoma resnica. Da je nas dobila ta širokoustnica v svoj gobec, je krivo našo gasilno društvo. Dopisnik giftne krote je povedal popolnoma resnico. Resnica je, da to društvo ne deluje že čez 2 leti popolnoma nič in tudi ni imelo nobene seje, oziroma običnega zborovanja. Nima nikoli prostih vaj. Orodje in priprava za gasitev stane veliko, vendar pa se je sedaj pustilo vse v nemarnosti, da gnije in trohni. Sesalnice „rostajo“! Šlavbe jedo podgane in miši na vso moč! Sušilnica, v kateri se šlavbi sušijo in shranjujejo, je na zahodni strani že popolnoma brez strehe in tako sneži in dežuje celo zimo in celo poletje po šlavhih. Le čudno je, da vihar ne odtrga strehe. Ako bi se začetkoma popravilo, bi stalo malenkost, pozneje bo stalo veliko! Tudi ni izključeno, da bi se v našem trgu ne pripetil kakšen požar, akoravno že ni bilo dolgo nobenega. V tem slučaju naj nam Bog pomaga, na gasilno društvo se pa ne smemo zanesti. Pripomnim, da so lansko poletje zakurili otroci v nekem hlevu in sicer v onem hlevu trga proti Bistra-grabnu. K sreči so delavci od Sotošeka v pravem času zapazili in ogenj pogasili. Ako bi se ogenj razširil, pogorel bi dotični del trga popolnoma do tal. Torej boljši kvara kot nemara! Toliko za danes. Z Bogom! — Opazovalec.

Krajsko.

Zgradba belokranjske železnice se začne v ponedeljek dne 18. t. m. Ta dan bo v Novem mestu slavnostno zasajena prva lopata v zemljo. Na to slavnost pridejo seveda zastopniki deželne vlade in avtonomnih korporacij, pričakujejo pa tudi, da pride železniški minister baron Förster.

Blejski grad prodan. Blejski grad z vsemi k njemu pripadajočimi posestvi je kupil poseben konsorcij, ki mu stoji na čelu Anglobanka, za 600.000 K. Konsorcij ustandvi s pomočjo Anglobanke akcijsko družbo, ki namerava pod gradom sezidati velik, modern hotel.

Volitve v Beli Krajini. Kakor smo že naprej vedeli, se je tudi zgodilo! Zmagal je kandidat V. L. S. Dermastija nad Mazellom. Prvi je dobil 1344 glasov. Mazelle pa 1113 glasov.

Primorsko.

Tržaška porotna afera. Generalna prokuratura je zahtevala od tržaškega nadsodišča vse akte, ki se tičejo porotniške afere, da jih preišče glede na njih zakonitosti. Generalna prokuratura je to storila baje na poziv justičnega ministrstva.

Štirje konkurzi v enem mesecu! Tako žalostnega rekorda nima menda zaznamovati v normalnih razmerah pač nobeno mesto, da bi v eni ulici v enem mesecu kar štirje trgovci napovedali konkurz, kakor Gorica. Znane trgovine Schober, Krainer, Medvešek, Pincherle, vse v Raštelju, so prišle na boben. Ubila je vse težka kriza, ki tlači Gorico leta in leta. Malo prej je v isti ulici doletela ista usoda že dve drugi trgovini; te dni ji sledi stara tvrdka Marcuzzi. Kakor se vidi, to sploh ni več kriza, ampak gospodarski polom.

Spomenik cesarice Elizabete za Trst. Akademski kipar Seifert je že v toliko dovršil za Trst namenjeni spomenik cesarice Elizabete, da ga v Trstu odkrijejo prihodnjo jesen.

Tečaj za župane, obč. svetovalce, odzornike in tajtnke priredi »Slovenska kmečka zveza« dne 14. aprila t. l. v Mariboru.

Narodno gospodarstvo.

Izčrpani premogovniki.

Novo izvoljeni predsednik British-Association, profesor Sir William Ramsey, je na 81. letnem zborovanju navedene družbe, ki je te dni zborovala v Portsmouthu, razpravljal v svojem nastopnem govoru „o virih energije“ ter pri tem govoril o izčrpanju angleških premogovnikov, kar se lahko zgodi v relativno kratkem času. Tozadevni govor je vzbudil v angleški industrijski državi popolnoma umljivo zanimanje, zlasti ker je Sir Ramsey svetovno poznan znanstvenik.

Dotični odstavek govora angleškega učenjaka se glasi:

— Imamo v nam poznanem svetu samo omejeno zalogo nakopičene energije, na britskih otokih pa celo zelo omejeno, namreč naša premogovna polja. Letna množina premoga, za katero se zmanjšuje zaloga, je v zadnjih 40 letih zelo enakomerno rasla, o čemur se vsak lahko prepriča iz poročil kraljeve komisije o pridobivanju premoga. Leta 1870 so na Angleškem izkopali 110.000.000 ton premoga in od onega časa se je množina pridobljenega premoga zvišala za 3.300.000 ton vsako leto. Uporabljena množina premoga v sedaj otvorenih premogovnikih znaša približno 100.000 milijonov ton. Lahko je izračunati, da bo premoga, ako bo pridobivanje rastlo v sedanjem razmerju, popolnoma in povsem zmanjkalo v 175 letih. Toda, se mi bo odgovorilo, odstotni narastek pridobljenega premoga bo postal manjši! Zakaj? V teku zadnjih 40 let se ni pokazalo nobeno znamenje kakšnega popusta. Pozneje nekoč seveda bo postala uporaba premoga manjša, to pa zato, ker bo postal premog višje bližnjega izčrpanja dražji. No, sam sem poznal nekega moža, čegar oče se je boril v 45letni vojski na strani pretendentov približno pred 170 leti. V življenju posameznega naroda pa je 475 let kratka doba.

Uporaba premoga se veča celo vedno hitreje. Od leta 1905 do 1907 je narasla množina v združenem kraljestvu pridobljenega premoga od 236 do 268 milijonov ton, kar je enako 6 tonam na posameznega prebivalca, med tem ko se je pridobilo v Belgiji okoli tri in pol tone na posameznika, v Nemčiji dve in pol tone in v Franciji eno tono. Naša premoč v trgovini in naša moč v svetovni tekmi z drugimi evropskimi narodi je, v kolikor moremo pokazati in spoznati, neoporečno odvisna od vsakokratne cene našega premoga. In ako se ta cena na podlagi bližnjega izčrpanja naših premogovnikov zviša, potem moramo pričakovati tudi prihoda lakote in uboštva.

V nadaljnjem govoru je izjavil Sir Ramsey, da se je na njegovo inicijativo osnoval v angleški znanstveni družbi poseben odbor, ki ima nalogo, izkazati nove vire energije in ki smatra za nadomestilo sledeče vire kot primerne: plima in oseka, notranja gorakota zemlje, veter, solnčna toplota, vodna moč, razširjenje gozdov in poraba lesa in šote za kurjavo i. t. d.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odstranitev poletnih peg, kakor tudi za doseg in ohranitev nežne, mehke kože in belega polta ni boljšega mila, kakor je svetovno znano Steckenpferd-milo, znamko Steckenpferd, od Bergmann & Co., Tetschen ob Labi. Komad stane 80 vin., dobi se v lekarnah, v drožerijah, v parfum. in sličnih trgovinah. Tudi se je zelo dobro obnesla Bergmanns Liliencreme „Manera“ za ohranitev nežnih, belih rok gospa; v tubah po 70 vin. se povsod dobi.

67

Vojska.

Napad na Solun?

Vkljub temu, da traja vojska med Italijo in pa Turčijo že celih pet mesecev, še niso dosegli Italijani prav nobenih uspehov in se nahajajo sedaj ravno tam, kjer so bili v pričetku vojne. Ker uvidevajo, da so Tripolitani in Cirenajki anektirali le na papirju, v dejstvu se jim pa še ni posrečilo streti, ali saj oslabilo odporno silo Turko-Arabov v Tripolitani, je pač popolnoma naravno, da so tako prisiljeni, zadati Turčiji kje drugje izven Tripolitani kakšen občuten udarec. Najpoprej so poskušali svojo srečo ob jadransko-albanski obali, ali naleteli so na odločen upor Avstrije. Zatem so bombardirali odprto pomorsko mesto Beirut in razbili dve stari turški škafli v pristanišču v Beirutu, da so le zamogli oznanjevati urbi et orbi slavno zmago.

Sedaj se pa že zadržuje, da nameravajo italijanske vojne lažje bombardirati odprto trgov. mesto Solun v solunskem zalivu. Bombardiranje Soluna se pričakuje vsak dan.

Ker se izteka v Solun vsa avstrijska trgovina celega Balkana in je Solun nekaj centrum naše balkanske trgovine, bi bil s bombardiranjem Soluna zadani hud udarec naši trgovini na Balkanu. Pozivljemo našo vlado, da vendar enkrat spremeni vlogo apatičnega neznanca ter izreče glede Soluna pravočasno svoj krepki — veto.

Molčale tudi druge države ne bodo, ker mesto Solun je odlične važnosti v svetovni trgovini! Če res pride do napada na Solun, potem so komplikacije skoro neizogibne.

Razgled po svetu.

Zajc s 1500 kronami. Interesanten slučaj se je zgodil te dni v Kojetinu. Ondotna posestnica Kogalikova je dvignila v hranilnici v Uhčicah 1500 kron. Denar je zavezala v ruto in šla proti domu. Naenkrat je zagledala poleg ceste zajca. Ležal je, kakor bi bil mrtev. Prijela ga je ter ga zavezala v rutico, v kateri je imela zaviti denar. In tako je šla proti domu ter se veselila dobre večerje. Toda kar naenkrat se je zajec zbudil, skočil z naročja ter odnesel ženi ruto in 1500 K. Pač srečen lovec, ki ga bode dobil!

Vdova Casimira Periera zapustila 32.000.000 frankov. V Parizu je umrla vdova bivšega predsednika republike Casimira Periera v 60. letu svoje starosti. Zapustila je 32.000.000 frankov premoženja, ki jih večinoma podeduje njena hči.

Prestopno leto na Angleškem. Na Angleškem je prestopno leto večjega pomena kakor pa pri nas. Pred vsem igra že dve stoletji v družabnem življenju veliko ulogo. Po običaju, katerega začetek pa ni povsem jasn, preidejo v prestopnem letu družabne pravice moških na ženske; ženske povabijo moške na ples, jim pošljejo na dom evetlice, bonbone in cigare ter jih celo zasnujejo. Vsekako so ženske tekom zadnjih desetletij opustile te pravice in jih izrabijo samo še prestopni dan, torej dne 29. februarja. Ta dan je po celem Angleškem ogromno veselje in plesov, na katerih gospodje lepo mirno sede in čakajo na milost dam, ki hodijo mimo njih, jih opazujejo in angažirajo. Prav tako tudi dame prinese okrepčila gospodom. Po računih londonskih listov je na dan 29. februarja uvoz in izvoz vreden 84.000.000 K in ta dan grede milijarde skozi londonski Clearing, ki je edino središče bančnega sveta. Država pa lahko računa na ta dan s povišanjem svojih letnih dohodkov, kajti carinski, pristojbinski in brzojavni dohodki poskočijo ta dan približno za 80.000.000 K.

Agitacija na Francoskem za gradnjo velike aviatke flote. Propaganda za gradnjo velike aviatke flote — kakor jo imenujejo: četrte armade — postaja na Francoskem vedno večja. Zdi se, da hoče Francoska obdržati v zraku ono bojno prvenstvo, ki jo ima Angleška na morju. Sedaj se je tej akciji pridružilo novinstvo. Uredništva štirih pariških najpopularnejših listov — „Matin“, „Journal“, „Petit Journal“ in „Petit Parisien“ — so darovali v svrhu propagande vsak svoto 50.000 frankov za prirejanje aviatških slavnosti v pokrajinskih mestih. Ministrski predsednik, minister vojne mornarice in vojni minister so izrazili častnikom za to akcijo svoje priznanje. Minister mornarice je med drugimi rekel: „Z vojnimi eroplani se zamorejo povsem spremeniti pogoji pomorske vojne. Razvijati aviatiko znači pospeševati veličino Francoske. Vojni minister je rekel, da bo on s hvaležnostjo sprejemal denarne prisose, ali da si vojna uprava pridržuje popolno svobodo glede nabave eroplanov. Radikalni poslanec Puyade je predlagal, da se občinstvo pripusti na veliko vojaško revijo dne 17. junija samo proti vstopnicam. Dobitek, ki bo po Puyadu znašal na leto 600.000 frankov, naj se določi za gradnjo vojnih eroplanov.

Celo rodbino umoril. V mestecu Floresta v ruski Besarabiji je bila cela rodbina nekega kmetovalca na najgrozovitejši način umorjena. S pomočjo policijskega peša iz Odese se je posrečilo zaslediti, da je morilec kmet Wowiinsky. Priznal je, da je umor izvršil iz maščevanja.

Boksterska tekma končala s smrtjo. Dne 8. t. m. zvečer se je vršila v Montmartru pri Parizu boksterska tekma med dvema profesionistoma, med Angležem Everdenom in Francozom Bellijem. Pri dvanajstem nastopu je Belliju postalo slabo in se je začel opotekati proti sodniku. Everden mu je sledil in ga je z vso silo udaril pod brado. Belli se je zgrudil nezavesten. Prenesi so ga v bolnišnico, kjer je čez par ur umrl.

Železniške nesreče in žetve smrti. Vedno večje število strašnih železniških katastrof v zadnjem času je napotilo meddržavno trgovsko komisijo, da je začela vzroke nesreč strožje preiskovati, kakor do sedaj. V svojem uradu za varnostne naprave ima ta komisija zaposlenih sto nadzornikov, ki se bavijo s preiskovanjem železniških nesreč, kakor hitro se le zgodi. Glasom uradnih podatkov je bilo usmrčenih od dne 19. aprila pri osmih železniških katastrofah 100 oseb in 288 jih je bilo ranjenih. In v vsakem posebnem slučaju so bili nadzorniki pravočasno na mestu, da izvedo vzroke katastrof. Po zapiskih komisije je bilo od časa, ko se je ustanovila, torej od leta 1888 165.561 oseb usmrčenih in 1.344.136 ranjenih. Od leta 1911 do današnjega dne je bilo usmrčenih okoli 8000 ljudi in ranjenih več kakor 55.000. To število presega ono prejšnjega leta. Urad za varnostne naprave komisije zahteva podrobna poročila od železnice in tej okolnosti je pripisovati velikansko število nesreč. To število je dovolj visoko, da pokaže potrebo, prisiliti rabo vseh varnostnih naprav, ki morejo nekako omejiti nevarnost za človeško življenje.

Premeten slepar. Pred nekaj časom je prejel puškar Čutič v Gradcu uraden dopis moške kaznilni-

ce v Karlavu, v katerem se puškarju naroča, da naj pripravi za paznike pet samokresov za skupno ceno 200 K. Prišel bo pa po nje adjunkt kaznilnice. Dopis je nosil uradni pečat kaznilnice in podpis njenega ravnatelja. Puškarju se je to naročilo dozdevalo popolnoma verjetno in je pripravil naročene samokrese. Čez nekaj dni pride k puškarju mlad mož, predstavi se mu kot adjunkt kaznilnice, prekuša orožje in odide z istim. Ko je Čutič v računu, ki ga je poslal kaznilnici, zahteval plačilo, se je dognalo, da je bil osleparjen. Osleparil ga je neki Hans Seemann, ki je bil že delj časa v kaznilnici. Na enak način je tudi že poprej sleparil v Lincu. Oblasti ga zasledujejo.

Zastrupljenje z arzenikom. Braća učenca Karl in Franc Wörler, posestnikova sina, sta našla v domači šupi neko škaflico, napolnjeno z arzenikom. Iz radovednosti sta arzenik poskusila in ga dala še tudi sestri Mariji. Dva otroka sta kmalu v strašnih bolečinah umrla, eden pa je še vedno v smrtni nevarnosti.

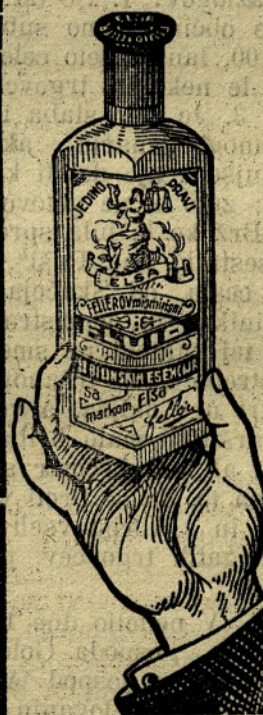
Arizona 48. država severoameriške Unije. Predsednik Združenih držav je nedavno podpisal dekret, s katerim se Arizona vsprejema v zvezo kakor 48. država te Unije. Dosedanji teritorij Arizona meji na Kalifornijo, Nevado, Uto, Novo Meksiko in ameriško državo Sonovo. Površina znaša 292.710 kvadratnih kilometrov. Državno uredbo je dobila Arizona leta 1863. Glavno bogatstvo te dežele je v mineralnih rudnikih. Leta 1870 je štel prebivalstvo samo 19.650 duš, leta 1900 pa že 122.000. Indijancev je bilo tega leta 26.500, a od teh je bilo civiliziranih le okoli 1800. Potem je bilo v državi 1700 Kitajcev in 1800 črncev. Belci so večinoma Meksikanci in govoriijo španski. Zakonodajno telo sestoji iz sveta z 12 in iz zbornice s 24 člani. Državnega namestnika in pa višje uradnike imenuje predsednik zveze. V centralni parlament je pošiljala Arizona od sedaj enega delegata. To deželo so odkrili Jezuiti leta 1687 in se je že tedaj dvignila do prilične kulturne višine, dokler ni za časa vojne med Apahi in Španci bila skoraj povsem opustošena. Leta 1848 je Meksika odstopila Arizona skupno z Novo Meksiko Združenim državam severoameriškim in je bila leta 1863 organizirana kot „teritorij.“

Smešnice.

Smešnica. Pri velikonočnem izpraševanju prasažo župk fanta: „Kelko vas je pri hrami?“ — „Očca, so mati, stric Vido, šekasta pučjica, sivkasta mučjica, bela picika, pa mala Micika, gospod, krave pač nemamo.“ — 2. Odrašenega možaka: „Kelko pa vas pri vašem hrami?“ — „Trije so štirje, dva pa sta mala.“

V Čikagi je znorel mož, ki je dan na dan štel svoj denar. Tej nevarnosti niso izpostavljeni časnikarji.

Bostonske temperenclarke priporočajo kozje mleko kot najboljše sredstvo zoper pijančevanje. Bodo imele prav. Kdor bi moral piti kozje mleko, bi se — kmalu odvadil pitja.

Tu Vam kažemo Fellerjev rastlinski izvlečni fluid z znamko „Elsa-fluid“, ki je, kakor smo se sami prepričali, bol utešujoč, zdravilen, osveževalen, mišičje in kite krepi, ki ozdravi slabosti udov ter učinkuje proti vnetju! On uteši protinske živčne, revmatične bolečine, bodljaje, bolečine zob, glave, hrbta in križa, utrujenost, oslabele oči in glavo, učinkuje pozitivlajoče in stori človeka, da kljubuje lažje raznim boleznostim ter prepreči marsikako bolezen, katero povzroči prepih, prehlajenost, n. p. kašelj, hripavost, nahod, bolečine v vratu. — Pristen je le, ako ima vsaka steklenica „Feller“ 12 malih ali 6 velikih ali 2 specialni steklenici 5 K, 24 malih ali 12 velikih ali 4 specialne steklenice 8 K 60 v, 48 malih ali 24 velikih ali 8 specialnih steklenic 16 K s poštno vred.

Ob tej priliki tudi poudarjamo, da uporabljaja na tisoče ljudi proti bolečinam v zalodcu, krču, netčnosti, gorčici, tiščanju v želodcu, bljuvanju, slabostim, pehanju, napenjanju, zabasanju in raznovrstnim prebavnim težkočam s presenetljivim uspehom Fellerjeve odvajalne rhabarbara-kroglice z znamko „Elsa“-kroglice. — 6 škatlic 4 K franko in 12 škatlic 7 K 60 vin. franko. — Pozor pred ponarejanjem! Pristen fluid in pristne kroglice se dobe le pod naslovom:

E. V. Feller, dvorni lekar v Stubici, Elsastr. 264 (Hrvatsko).

Epileptičnim bolanim

pomoč in vzdravljenje po novem načinu zdravljenja. Zdravljenje potrebnim da pojasnila Arztilche Ordinationsanstalt Budapest, V. Grosse Kronen-Gasse 18.

Išče se delavnica z majhnim stanovanjem v suhem in svetlem poslopju v mestu Mariboru. Ponudba na upravnništvo tega mesta. 81

Stavbeni nadzornik

(Platzmeister)

obeh deželnih jezikov zmožen, za delo uporabljen, se takoj sprejme. Pojasnila daje stavbna pisarna Julija Glaser v Mariboru, Fabrik-gasse 17. 80

Sladkega sena

100 Met. Cent. v bale sprešane in s svilom zvezanega je na prodaj v župnišču: Novacerkev, pošta Vojnik. Cena 7 kron.

Služba cerkovnika in organista v Skočidolu na Koroškem se sakoji odda. Cecilijanec prednost. Župnijski urad v Skočidolu p. Podravlje na Koroškem 70

Le pristna s to le 61

varstveno znamko

Rösler-jeva

voda za zobe

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

Steklenica 72 h.

Inserirajte**Posestvo!**

lepo ležeče, v tinjski fari, 12 johov zemlje, vinograd, njive, travnik in gozd, hiša in gospodarsko poslopje vse v dobrem stanju, se pod ugodnimi pogoji proda. Ako ima dotični K 2.000 lahko kupi, ker je drugo vknjiženo. Vse natančneje pri Alojziju Pinterju v Slovenski Bistrici. 258

Velika narodna trgovina Karol Vanic, Celje

Narodni dom.**Na drobno! Na debelo**

Priporoča bogato in vedno na novo manufakturno blago, kakor: sukno, platna vseh vrst itd. **po najnižjih cenah.** Opravo za krojače in šivilje izvanredno po ceni. Cene brez konkurence

Solidna in točna postrežba**Slovenci pozor!****Poročne prstane**

vsake velikosti in po najnižji ceni; ne votle ampak polne (masivne.) Za blago jamčim in graviram zastonj.

Posebno priporočam nove slovenske plošče za gramoton, v katerih imam sedaj posebno veliko izbiro.

Delavnica za popravila.

Urar, očalar in zlatar**Frano Bureš Maribor**

Tegethofova cesta št. 39.

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke zadnje mode razpošilja najceneje
**Jugoslovanska razpošiljalna
R. Stermecki v Celju št. 301.**

Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Ne cenik, napolnjen s spričevali.
Le solidno delo naj delavca hvali.

Velečast. duhovščini

in drugemu p. n. občinstvu se uljudno priporočam za napravo podobarskih, pozlatarskih in slikarskih del, za napravo in prenovljenje oltarjev, tabernakeljev, božjih grobov, spovednic itd. Izdelujem tudi lepe podobe iz lesa, kamna in malca (gipsa) fino slikane po najnižji ceni. Prezamem tudi izdelovanje boljsega pohištva, klečalnike in dr. za zasebno rabo. Priporočam se tudi slav. društvom za napravo gledaliških odrov in dekoracij.

Solidno delo! Cene primerne!

Načrti, dogovori in proračuni brezplačno!

Z veselo spoštovanjem

Davorin Lubej, delavnica za cerkvena dela
Zaverše pošta Grobelno.

Slikar in pleskar

Prezamem vsa dela cerkvarjske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

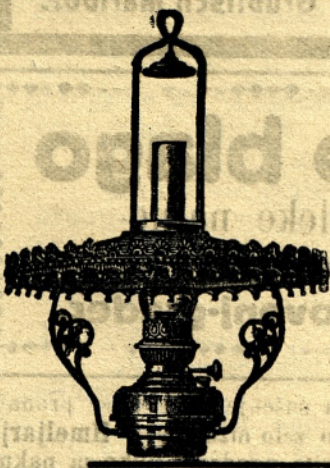
Mihael Dobravc v Celju
Gospodska ulica 5.

Ni treba si glavo tretji!

Najboljše špecerijsko blago,
zanesljiva kaljiva vsakovrstna
semena

voščenih in drugih vrst sveč,
dobivate z jamčeno solidne postrežbe pri
staroznani trdki

Milan Hočevnar Celje
tik farne cerkve.

Edina štajers. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno

Franc Strupi :: Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.
Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.
63 **Najsolidnejša in točna postrežba.**

Pristen kmečki slivovec,

dvakrat žgani vinski slivovec ter izboren rum se dobi na drobno in debelo v gostilni **Inkreš**, Lajtersberska cesta v Karčovini pri Mariboru. — Opozorjamo tudi na znano dr. Turnerjevo vino. 5

**Katoličani!
Slovenci!**

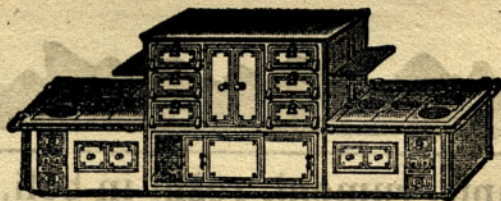
H kateremu krojaču se naj obrnemo? K

Jos. Macuh
Maribor, Stolna ulica 5
nasproti Ljudski posojilnici.

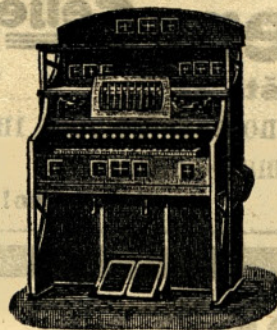
Priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilen obisk; osobito se priporoča gosp. abiturientom in maturantom za izdelovanje modnih salonskih oblek. Zagotavljam točno in pošteno postrežbo. Cene primerne. Zaloga črnega in modnega blaga, iz solidnih tovarn.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastonj. 194

Josip Brandl,
izdelovatelj orgel
v Mariboru o. Dr.

izdeluje cerkvene orgle v vsaki velikosti zelo solidno delo. — Prevzame uglasbo, popravilo in prestavbo starih orgel. — Izdeluje harmonije najboljše kakovosti evropskega in ameriškega sistema za cerkve, šole in zasebno rabo po nizki ceni.

Transponirharmonista z 28 akordi.
Proračuni in katalogi brezplačno in poštne prosto. 47

L JUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

obrestuje

Hranilne vloge po 4 1/2% brez odbitka rentnega davka. Sprejema hranilne knjižnice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne dviga.

uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprjemajo in pojasnila dajejo vsak dan, izvemši praznike, dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure pop. Za vplačila po pošti se dajejo zastonj poštne hranilnične položnice št. 92465. Telefon ima št. 8. Za brzojave zadostuje naslov: Ljudska posojilnica Celje.

posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2%, z amortizacijo ali brez nje, na zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Konvertuje vknjižene dolgove pri drugih zavodih in izterjuje svojim članom njih terjatve. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le k-leke.

Pri nakupu Kathreinerjeve

je paziti na to, da se dobi
tudi pravi izvirni zavoje
s sliko župnika Kneippa
kot varovalno znamko
in z imenom Kathreiner.
Veliko je malovrednih
posnemkov.

Kathreinerjeva
prinese srečo v hišo.

Trgovski pomočnik

dobri in zmogljivi manufakturst,
dobri prodajalec za prvo moč se
sprejme v trgovini Janeza Lösch-
begg v Šmarje pri Jelsah. 78

Delavnica za popravila

Točna postrežba!

Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragoceno-
sti, srebrnine in optičnih
stvari po vsaki ceni.

deli za obroke! Ilustr. cenik zastoj!

Gramofoni od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 8.50

Kristna srebrna ura 7.-

Original omega ura 18.-

Kuhinjska ura 4.-

Udijlka, niklasta 3.-

Poročni prstani 2.-

Srebrne verižice 2.-

1. očetna jamstva

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 28.

kompleta zlatina in srebra

Zahvala.

V neizmerni tugi in bridki žalosti na težki in
nenadomestni izgubi naše srčno in iskreno ljubljene,
blage in nepozabne matere, oziroma sestre, tašce in
stare matere, gospe

Pavline Ane Suzane Fridrich

roj. Ludwig

vdove bivšega veleposestnika in lastnika tovarne in
premogokopa v Libojah in Zabukovci,

izpolnimo s tem zahtevo našega srca ter izrekamo za
vse mnogoštevilne in mnogovrstne dokaze srčnega
sočutja, za lepe darove vencev in za tako mnogobroj-
no in častljivo spremljanje naše drage do mesta
zadnjega počitka, našo najiskrenejšo in najsrčnejšo
zahvalo.

Posebno se pa zahvaljujemo v tako obilnem
številu došli velečastiti duhovščini, med isti domače-
mu gospodu župniku za v času bolezni podeljene du-
hovne tolažbe ter mons. Juriju Bezenšek, tajnemu
komorniku, konsistorijalnemu svetniku itd. za neiz-
merno lepi, ginstivi, z globokim čutjem sprejeti in
našo drago raniko visoko častitljivo nagrobni go-
vor, dalje cenjenemu učiteljsvu iz Liboj, Petrovč iz
Griž s šolsko mladino, slavnim občinskim zastopom
iz Griž in Petrovč ter vsem od daleč in blizu došlim
cenjenim prijateljem in znancem.

Globoko žalujoči ostali.

Krompir, rumeni, rožni in beli, fižol,
oves, domačo deteljo, lucerno, čebul-
ček, krmilno peso, korenje, sploh vsa
vrtna in poljska semena, zanesljive
kaljivosti, najboljše vrste se dobijo v
veletrgovini s špecerijo
in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje
Graška ulica št. 22.

Istotam se kupi vsaka množina želoda in
deteljnega semena domače detelje.

Na debelo! Na drobno!

Zakaj?

kupite vaše potrebščine najbolj in
najugodnejše pri Janko Artman-u v
St. Jurju.

ker dobite lepo blago,
ker dobite močno blago,
ker dobite stanovitno blago,
ker dobite vse po najnižji ceni,
ker je poštena postrežba,
ker je pravična mera in vaga,
in ker dobite vedno sveže ali frišno blago.
pojdite vedno k

Zato

Torej Janko Artman-u

v St. Jur ob juž. žel., da si
kupite vse potrebno blago za
praznike in sveto birmo, ka-
kor tudi drugo blago, katero potrebujete

Od 10. sušca do 5. rožnika bode v zgornjem nad-
stropju trgovske hiše Janko Artmana v Sent Jurju
velikanska razstava najnovejših svilnatih robcev.

Oblastveno potrjeni in zapriseženi
civilni zemljemer

(geometer)
Guidon Grubitsch
Maribor ob Dr.

Marijina ulica 10 (nasp. c. kr. okr. sodniji)
si dovoljuje slav. občinstvu naznaniti, da je prevzel
tehnično pisarno oblastveno potrjenega in zapriseže-
nega civilnega zemljemerca

Karola Hantich-a v Mariboru.

Priporoča se v zanesljivo izpeljavo vseh v to
stroko spadajočih del, kakor:

delitev polja in gozdov, parceliranje, reguli-
ranje potokov, potov in cest, postavljanje
mejnikov, kakor izkazuje katastralni (davčni) načrt.

Pri mejnih razprtijah ter delitvah posestev
zadostuje dopis katastralne občine in dotično štev.
parcele. Izdeljuje občinske načrte (mape) s parcel-
nimi zapisniki, kakor tudi načrte posameznim po-
sestnikom. Načrte pri dovoljenih (koncesioniranih)
vodnomočnih stavbah itd. itd. 272

Telefon št. 170.

Brzjavni naslov: Geometer Grubitsch Maribor.

Volнено blago

za ženske obleke najno-
vejše in najcenejše pri
Druškovič-u, Slovenj-gradec.

Lese (remči) za sušenje hmelja se prodajo
po zelo nizki ceni. Hmeljarji,
ki nimate novih sušilnic, uporabite ugodno priliko za nakup
vrednih in dobro obranjenih les. Resni kupec si jih lahko
ogledajo vsaki dan; podrobne podatke daje restavrater ko-
loverske restavracije v Žaleu. 212

Najemnik!

za večji, moderen hotel o glavnem mestu
se išče za 1. april t. l. — Vprašanja in
ponudbe do 18. t. m. na Robert Diehl,
žganjarna, Celje. 82

Srečke v korist „Slovenski Straži“!

Glavni dobiček turških srečk pri žrebanju dne
1. aprila 400.000 frankov. Vsaka srečka mora biti
izžrebana, najmanjši dobiček znaša 230 kron. Tur-
ške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., še
tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki
skupaj čez 2 milijona kron vsako leto na mesečne
obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje in naročila
sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni
trg 19. 56

Pridobivajte naročnike!

Schlüter- kruh

redilen, lahko prebavljiv, okusen,
ostane dolgo svež, lep kruh in
cen. Izdeluje 14

pekarna Berner

Koroška cesta, filialka v Tegett-
hoffovi ulici.

Podružnica

**Ljubljanske Kreditne
Banke v Celju.**

Centrala: Ljubljana.

Podružnice: Špljet, Celovec, Trst,
Sarajevo in Gorica:

Delniški kapital: 8 milijon kron.

Rezervni zaklad čez K 800.000 obreštuje

vloge na vložne
knjižice po

od dne vloge do dne dviga.

Rent. davek plačuje banka iz svojega.

410
20

čistih